

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

Сурэтыр А. Гусевым тырихыгъ

Президентым изэIукIэгъухэр

Адыгэ Республикэм и Президентэу Тхьаклушынэ Аслъан УФ-м юстициемкIэ и Министерствэ и ГъэлорышIапIэу АР-м щылэм ипашэу Александр Радченкэм тыгуасэ IофшIэгъу зэIукIэгъу дырилагъ. 2010-рэ илъэсым мы структурэм Iофэу ышIагъэм изэфэхьысыжъхэм, щыклагъэу щылэхэм атегущылагъэх.

Урысые Федерацием исубъектэу Адыгеир зэрэщытым кыыхэкIыкIэ, республикэм щаштэрэ законхэр, шэпхъэ-правовой актхэр федеральнэ гупчэм кыгъэнэфэрэ шапхъэхэм шIокI имылэу адиштэхэу гъпсыгъэнхэ зэрэфар Тхьаклушынэ Аслъан пэублэм кыщиIуагъ. А лъэныкъомкIэ Iофхэм язытет зыфэдэм, хэукъоныгъэхэр щылэхэмэ къаIэупчIагъ.

Александр Радченкэм кызыриIуагъэмкIэ, 2010-рэ илъэсым кыкIоцI ГъэлорышIапIэм икыулыкыушIэхэр шэпхъэ-правовой акт 231-мэ япроектхэр ауплэкIугъэх, хэукъоныгъэ мыннэу кыыхагъэщыгъэхэр псынклэу дагъэзыжъынхэ алъыкIыгъ. Джащ фэдэу коммерцием емыпхыгъэ организацие

53-мэ япшгъэрлэхэр зэрагъэ-цакIэрэр ауплэкIугъ, административнэ хэукъоныгъэу ашIыгъэхэм адиштэу судхэм Iофи 9 алэклагъэхьагъ. Ахэм ащыщэу 8-мкIэ организациехэм лажъэ ялэу агъэунэфыгъ ыкIи административнэ тазырхэр атыралъхьагъэх.

Президентыр зыгъэгумэкIыр Iофыгъохэм ащыщыгъ шэпхъэ-правовой актэу аштэхэрэм коррупцие нэшанэ ялэу агъэунэфыгъэмэ, ащкIэ пшъэдэ-кIыжъ зэрагъэхьыгъэ щылэмэ.

Мы лъэныкъомкIэ гумэкIыгъо зэрэщымыIэр А.Радченкэм кыыхигъэщыгъ. Ау ащ дакIоу адвокатхэм, нотариусхэм ялофшIэн зэрэзыхьэрэм цыфхэр ымыгъэразэхэу кызырэхкIыгъэр кылуагъ. Ахэр игъом

дагъэзыжъыгъэнхэм лъыплъэгъэныр, цыфхэм IэпыIэгъу афэхуныр ГъэлорышIапIэм ипшгъэрлэ шъхьалэхэм ащыщэу кыгъэнэфэагъэх.

Мы мэфэ дэдэм Тхьаклушынэ Аслъан Роспотребнадзорым АР-мкIэ и ГъэлорышIапIэ ипашэу Аджырэ Аслъан ригъэблэгъагъ. ЦыфхэмкIэ социальнэ мэхъанэшхо зилэ структурэм 2010-рэ илъэсым иIофшIэн зэфэхьысыжъэу фэхьыгъэхэм, къадэхьыгъэм ыкIи джырэ лъэхъан анахъэу аналэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэм бгъуитIур атегущылагъ.

Аджырэ Аслъан кызырэхигъэщыгъэмкIэ, блэкIыгъэ илъэсым цыфхэм яфитыныгъэхэр укыуагъэхэ зэрэхьыгъэр

кызыIотыкIыр тхыгъэ 501-рэ ГъэлорышIапIэм кыIэклэхьагъ. НахьыбэрэмкIэ ахэр зэпхыгъэхэр ашэфыгъэ товарым изытет шапхъэхэм зэрадимыштэрэр, псэупIэ-коммунальнэ хьызмэ-тым фэлэ-фашIэу ыгъэцкIэн фаехэм цыфхэр зэрымгъэразэхэрэр, нэмыкIхэри. Республикэм щыпсэухэрэр зашгъохэрэ псыр санитар шапхъэхэм бэрэ адимыштэу кызырэхьыгъэрэр, ар кызылгъыIэсыхэрэм япро-центи уигъэрэзэнэу зэрэщымы-тыр Адыгеим исанитар врач шъхьалэ кыыхигъэщыгъэх. ГумэкIыгъо шъхьалэхэм ащыщ шхыныгъо стырыр еджапIэхэм ачIэс кIэлэеджакIохэм икыу фэдизэу зэралэкIэмыхэрэр, джырэ лъэхъан ар процент 52-м клахъэ ныIэп. Ащ дакIоу кIэлэцIыкIу IыгъыпIэхэм чыпIэ къашаратыным пэе чэзыгум хэтхэм япчъагъэ зэрэбэр, ахэм яфэлэ-фашIэхэр зэрэзыхьыгъэхэрэм ылъэныкъокIи гумэкIыгъохэр зэрэщыIэхэр кыгъэнэфэагъ. Зэпахырэ уз зэфэхьыгъаф-

хэм алъэныкъокIэ профилактическэ Iофтхьабзэу зэхашэхэрэм, 2010-рэ илъэсым вакцинациер зэрэрекIокIыгъэм Аджырэ Аслъан кIэлэу къаегущылагъ.

ГумэкIыгъоу, щыклагъэу щылэхэр дагъэзыжъыгъэнхэм пэе ГъэлорышIапIэм имызакъоу, министерствэ ыкIи ведомствэ зэфэхьыгъафхэм ялофшIэн нахь агъэлъэшыр, язэпхыныгъэ агъэ-пытэн зэрэфар Президентым кIэухым кыщиIуагъ.

Нэужым Президентыр «Адыгеястатим» изксперт шъхьалэу БеданэкIо Нурбий Iукагъ. 2010-рэ илъэсым тикъэралыгъо щыкIогъэ кIэтхыкIыжъыным республикэмкIэ зэфэхьысыжъэу фэхьыгъэхэм, къулыкыум пшгъэрлэ шъхьалэу ыпашхъэ шытхэр зэрэзыхьыгъэхэрэм, нэмыкI Iофыгъохэм атегущылагъэх. Анахъэу аналэ зытырагъэтын фэе лъэныкъохэр республикэм ипашэу кыгъэнэфэагъэх.

ТХЪАРКЪОХЪО

Адам.

Адыгэ Республикэм и Президент и УКАЗ

«Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист» зыфиIорэ щытхьуцIэр
З.М. Шыбызхъум
фэгъэщышэуагъэным ехьылагъ

Законностым игъэпытэнкIэ гъэхьагъэу илэхэм ыкIи илъэсыбэ хьугъэу гуетыныгъэ фыриIэу Iоф зэришIэрэм апае «Адыгэ Республикэм изаслуженнэ юрист» зыфиIорэ щытхьуцIэр Шыбызхъу Заур Мухамэд ыкъом — Адыгэ Республикэм и Арбитражнэ суд и Тхьаматэ игуадзэ фэгъэщышэуагъэныр.

Адыгэ Республикэм и Президентэу
ТХЪАКЛУШЫНЭ Аслъан

къ. Мыекъуапэ,
мэлылфэгъум и 1, 2011-рэ илъэс
N 30

ИСЛЪАМ ДИНЫР экстремизмэм пэшIуекIо

Урысые обществэм игушъхъэбайныгъэ къэлэтыгъэнымкIэ зэрэхьэрэ Iофтхьабзэхэм кызырэдалъытэу, зэлъашIэрэ общественнэ IофышIэу Вячеслав (Али) Полосиным зэIукIэгъухэр зэхещэх. Пшызэ шъолъыр ыкIи Адыгеим ащыпсэурэ быслы-мэнхэм я ДиндэлэжъапIэ ар Мыекъуапэ кыыригъэблэгъагъ.

Апэрэ зэIукIэгъур мэлылфэгъум и 5-м Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым истудентхэм адырилагъ. «Ислъамымрэ ныбжьыкIэхэмрэ: радикализмэм иIофыгъохэр» — джары Iофтхьабзэм ыцIэр. Ащ хэлэжъагъэх динлэжъхэр, кIэлэгъаджэхэр, лъэпкъ зэфэхьыгъафхэм ялыкIо студентхэр.

Апшгъэрэ еджапIэм философиемкIэ икIэлэгъаджэу Саид Мусхаджи-

евым Iофтхьабзэр зэришагъ. Дин IофхэмкIэ шIэныгъэлэжъэу Вячеслав Полосиным кызырэгъуагъэхэр нэ-гуасэ ащ фишIыгъэх. Полосиным философиие шIэныгъэхэмкIэ кандидат, дин зэфэхьыгъафхэр зэрегъашIэх, ислъам диныр елэжы. Тхылхэу «Прямой путь к Богу», «Преодоление язычества» зыфиIохэрэр ащ ытхыгъэх.

Кызырэгъуагъэхэм дин зэфэхьыгъафхэр зэралэжъырэр кыдылтыгъэзэ, ислъам диныр зыфэдэмкIэ, ащ имэхъанэкIэ шIэныгъэлэжъым ипэублэ псалъэ кыыригъэжъагъ. Цыфыр Тхьэм фэлорышIэныр, ар зыгорэм кызыригъэхьыгъэр ыкIи кызыгъэхьыгъэр зэрэ зыр Полосиным кыло-тагъ. Ислъам диныр шIум, мамыр-ныгъэм, цыфхэм гукIэгъу ахэлы-ным зэрэфэлажъэрэр, ар экстремизмэм зэрэпэшIуекIорэр ипсалъэ кы-щыхигъэщыгъ.

Студентхэр зыгъэгумэкIыр упчIэхэм яджэуапхэр шIэныгъэлэжъым кытыжыгъэх.

IЭШЪЫНЭ
Сусан.

Комиссием изэхэсыгъу

Мы мафэхэм Урысыем и МВД и Правительственнэ комиссиу бзэджэшлагъэхэр нахь маклэ шлыгъэнхэм фэлажъэрэм зэхэсыгъо илагъ. Ащ тхьамэтагъор шызэрихьагъ МВД-м ипащэу, генералэу Рашид Нургалиевым. Адыгеим икыгъэу комиссием изэхэсыгъо хэлэжъагъэх АР-м и Премьер-министрэ игуадзэу Алексей Петрусенкэр, АР-мклэ МВД-м ипащэу Александр Сысоевыр, республикэ комитетхэм ыкли ведомствэхэм япащэхэр.

Зэхэсыгъом анахъэу аналэ зыщытырагъэ-тыгъэр тапэклэ судым зиоф ылогъэ цыфхэм джыри бзэджэшлагъэ зэрамышъанымклэ обществэр, МВД-м илофышлэхэр ахэм лэпылэгъу зэрафэхъухэрэр ары. Водительхэм наркотикхэр агъэфедэхэу кызырэхэклырэм иыгъэгумэклыхэу

министрэм игугъу кышшыгъ. Зэхэсыгъом яшгыпкъэу шытегушылагъэх хъапсым дэсыгъэ цыфхэу обществэм кыыхъажыгъэхэм правовой, социальнэ, психологическэ ыкли медицинскэ лэпылэгъоу арагъэклырэр нахь гъэлъэ-шыгъэным.

Шухъафтынхэм агъэгущылагъэх

Адыгэ Республикэмклэ МВД-м ихэшыпыкыгъэ отряд мазэм ехъугъэу Чэчэн Республикэм къулыкъу кыщехъы. Мы мафэхэм ахэм адэжъ клогъагъэ Адыгеим икыгъэ куп. Ащ кыгъугъ МВД-м ипащэ игуадзэу, подполковникэу Александр Ермиловыр.

Министрэм игуадзэ пшгъэ-рылгъэу илагъ клалэу Чэчэным къулыкъу шызыхъыхэрэм языхтэт, къулыкъум кыныгъоу хэлхэр кызыригъэшлэнэу. Мыхъурэ шылэмэ, чыплэ администратиери илэпылэгъоу министрэм игуадзэ лофыгъоохэр кы-зэшлуихынэу шытыгъ.

Зэхэуытэгъэ отрядым хэ-тых Тэхъутэмыкыое ыкли Мые-кьопэ районхэм, къалэу Мые-кьуапэ яполицейскэхэр. Ахэм Чэчэным ичлыплэу Замай-Юрта зыфилорэм къулыкъур шахы, общественнэ рэхъатныгъэр къаухъумэ.

Тиреспубликэ икыгъэ кла-

лэхэр чыплэм шыпсэурэ цыфхэм дэгъоу агурэлэх, псэуплэу Замай-Юртэ иадминистратии ахэм ыналэ къатет.

Министрэм игуадзэу Александр Ермиловым Мыекьуапэ кызыгъэгъэжыым кызыриуагъэмклэ, полицием илофышлэхэу Чэчэн Республикэм шылэхэм япшгъэрылхэр дэгъоу агъэцаклэх. Чэчэным шылэхэм ялахылыхэм афатхыгъэ писъмэхэу ыкли шухъафтынхэу министрэм игуадзэ афишагъэхэм лъэшэу агъэгущылагъэх.

Тызэрэшъуфэразэр кышшъосэлэ

Лыгтэныгъэ зыфэсшырэ хэдзаклэхэр! Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм яхэдзынхэу 2011-рэ илъэсым гъэтхапэм и 13-м шылагъэхэм шыухэлажъэзэ ЛДПР-м кыгъэлъэгъогъэ кандидатхэм шъуиголосхэр зэрафэшъутыгъэхэм пае сыгу кызыдэлэу

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу, фракцијеу «ЛДПР»-м ипащэу, ООО-у «МПК»-у Мыекьопэ пивзшл заводым игенеральнэ директорэу ПЭНЭШЪУ Къэплъан Мухьдинэ ыкьор.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэу фракцијеу «ЛДПР»-м хэтхэм 2011-рэ илъэсым ия II-рэ квартал гражданхэр зырагъэблэгъэхэрэ мафэхэм я ГРАФИК

п/п	Лъэкъуацлэхэр, цлэхэр, ятацлэхэр	Зырагъэблэгъэхэрэ мафэхэр	Зырагъэблэгъэхэрэ сыхъатхэр
1	Пэнэшъу Къэплъан Мухьдинэ ыкьор	21.04.2011 19.05.2011 16.06.2011	сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых
2	Пэнэшъу Батырбий Мухьдинэ ыкьор	28.04.2011 26.05.2011 23.06.2011	сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых
3	Андреев Игорь Евгений ыкьор	14.04.2011 12.05.2011 9.06.2011	сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых сыхъатыр 14.00-м кышшыублагъэу 17.00-м нэс пэшлорыгъэшъэу атхых
Фракцијеу «ЛДПР»-м иобщественнэ егъэблэгъаплэ зыдэщылэ адресыр: къ. Мыекьуапэ, урамэу Гоголым ыцлэ зыхъырэр, унэу № 2-р. Телефоныр: 8(8772)57-04-95.			

Сомэ миллион 85-рэ апэлухъашт

Мыекьопэ къэлэ администрацием цыф жъугъэмэ къэбархэр алгызыгъэлэсырэ амалхэм зэпхыныгъэхэр адэшлыгъэнхэмклэ и Гъэларышланлэ кызырэшчытауагъэмклэ, фэтэрыбэу зэхэт унэхэм ыкли ахэм яшагухэм гъэцэклэжыныхэр яшыллэгъэнхэм фэгъэхыгъэ къэлэ программэр аштагъ. Ащ игъэцэклэн зэклэмкли сомэ миллион 85-рэ пэлуагъэхъанэу агъэнэфагъ.

Къэлэ администрацием ЖКХ-мклэ и Гъэларышланлэ пшгъэ-рылгъэу фагъэуцугъэхэм кыдалтыгъэ 2011-рэ илъэсым къэлэ гъогу объект 212-рэ, фэтэрыбэу зэхэт уни 199-рэ ыкли ахэм яшагу 13 агъэцэклэжыныу. А лофшлэнхэм федеральнэ бюджетым кыыхэклышт сомэ миллион 80 ыкли къэлэ бюджетым иахъцэу сомэ миллиони 4 апэлуагъэхъашт.

Фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яшагухэр агъэцэклэжыныхэзэ, Мыекьуапэ игъогухэм языхтэт нахьшылу зэрэхъуштым лоф дашлэшт. Къалэмклэ анахь мэхъанэ шхъалэ зилэ гъогухэу агъэнэфагъэх пассажир транспортыр нахьыбэу зыщызеклэхэрэр. Ахэм ягъэцэклэжыны 2010-рэ илъэсым сомэ миллион 300 фэдиз пэлуагъэхъагъ.

— А мылкъум ызыныкыо нахьыбэр федеральнэ проектэу «Урысыем игъогухэр» зыфилорэм игъэцэклэн кыдыхэлтытагъэу кытфатлупшыгъ. Джы социальнэ мэхъанэ зилэ проектыр унэе унэхэр зыхтэт кварталхэм ыкли фэтэрыбэу зэхэт унэхэм яшагухэм алгылэсышт, — кытауагъ къэлэ администратицием ипресс-къулыкъу илофышлэхэм.

ЖКХ-мклэ Гъэларышланлэ кызырэтирэмклэ, 2011-рэ илъэсым капиталынэ гъэцэклэжыныхэр зэрашыллэшт объектхэм яреестрэ цыфхэм лъэлоу ялэхэм адиштэу зэхагъэуцагъ.

КЛАРЭ Фатим.

МВД-м КЪЕТЫ

Гъэтхапэм и 28-м кыщегъэжъагъэу мэлылфэгъум и 4-м нэс АР-мклэ МВД-м бзэджэшлэгъи 165-рэ щагъэунэфыгъ. Ахэм ащыцэу 5-р хъунклэн, 49-р тыгъон, 15-р гъэпцлэн лофых, 6-р наркотикхэм ящэн, 16-р экономикэм ыльэныкыоклэ зэрахъэгъэ бзэджэшлагъэх.

Адыгеим игъогухэм тхьамафэм кыкклоцл аварии 5 атэхухъагъ. Ахэм нэбгыри 7 ахэклодагъ, нэбгыри 6-мэ улагъэхэр атешагъэхэ хъугъэ. Водитель 89-рэ ешъуагъэу автомобильхэр зэрафэу къагъэуцугъ.

Оперативникхэм япшгъэрылгъэ шхъалэхэм ащыц унагъоу аркыыр зышлыхэрэр кыыхагъэщынхэр ыкли ар зыщэрэм лыплъэнхэр. Ащ фэдэу Мыекьопэ районымклэ станицэу Кужорскэм хульфыгъэу илофшланлэ аркъ нэпцлыр шызыщэрэр мы мафэхэм кышшаубытыгъ. Районым ит лофшланлэхэм ащыц горэм ар кърэгъулэу шылажъэщтыгъ.

Джэджэ районымклэ ОВД-м илофышлэхэм илъэс 50 зыныбжэ бзылфыгъэу поселкэу Новэм шыпсэурэри къаубытыгъ ыкли аркъ нэпцл иунэ кырахыгъ. А лофхэр джы зэхафых.

Икыгъэ илъэсым итыгъэгъазэ Мыекьуапэ тыгъон лофэу шызэрахъагъэр мы мафэхэм зэхэфыгъэ хъугъэ. Килэлэцлыкыу симэджэщым дэжэ кышшыуцугъэ автомобилэу «Фордым» амышлэрэ цыфым телевизоррэ автомагнитолэрэ ритыгъукыгъэх. Джынэс тыгъуаклом лыхъугъэх. Илъэс 56-рэ зыныбжэ хульфыгъэу Мыекьуапэ шыпсэурэр мы мафэхэм къаубытыгъ.

Унагъохэм ятыгъохэрэм «ялэлэлэсэныгъэ» мафэ къэс хагъахъо. Мы аужырэ уахътэм пластикэм хэшлыкыгъэ шхъаныгъупчэхэр хагъэпкыхэу, унэхэм арыхэхэу кырагъэжъагъ. Ащ фэдэу гъэтхапэм и 30-м Кошхъэблэ ыкли Шэуджэн районхэм я ОВД илъэс 50 зыныбжэ хульфыгъэм зыкыфигъэзагъ. Ащ кызыриуагъэмклэ, пчэдыжыым сыхъатыр 9-м кыщегъэжъагъэу 10-м нэс иунэ исыгъэп. А сыхъат закъом кыкклоцл иунэ ихъэхи етыгъуагъэх. Тыгъуаклом ахъщэ, нутбук ыкли цифровой фотоаппарат рыхыгъэх. Ытыгъугъэм ыуасэ сомэ мин 68-рэ хъоу агъэунэфыгъ. Кызырэрчлэжыгъэмклэ, шхъаныгъупчъэ рамэр хигъэклоты, ар унэм ихъагъ. Джы мы лофыр зэхафы.

Умысакъымэ, мыщ фэдэхэри кыохъулэщтых. Гушылэм пае, гъэтхапэм и 31-м Мыекьопэ районымклэ станицэу Кужорскэм шыпсэурэ хульфыгъэм иавтомобиль шагум кыдыфи, ащ имотор ымыгъэкыасэу къэлапчъэр фишлыжыныу шагум дэхъагъ. Кыдэклыжыфэ машинэр луафыгъ. Ащ илъэс 20 зыныбжэ клэлэ ныбжыклар энэцыгъэу кычлэклыгъ.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм игъэпсыкIэ ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм **унашъо ешIы:**

1. Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм мыщ фэдэ гъэпсыкIэ иIэнзу ухэсыгъэнэу;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм законодательствэмкIэ, законностымкIэ ыкIи чIыплэ зыгъэIорышIэжьиным иIофыгъохэмкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет-финанс, хэбзэIахъ политикэмкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм аграрнэ политикэмкIэ, мылIку, чIыгу зэфыщытыкIэхэмкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, связымкIэ ыкIи ЖКХ-мкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм туризмэмкIэ, спортымкIэ, экологиемкIэ ыкIи чIыопсым игъэфедэнкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэныгъэмкIэ, шIэныгъэмкIэ, СМИ-мкIэ ыкIи ныбжьыкIэхэм яIофхэмкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм социальнэ политикэмкIэ ыкIи псауныгъэм икъэухъумэнкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм экономикэ политикэмкIэ, предпринимательствэмкIэ ыкIи IэкIыб экономикэ зэпхыныгъэхэмкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм культурэмкIэ, унагъохэм яIофхэмкIэ ыкIи общественнэ организациехэм гъусэныгъэ адэшIыгъэнымкIэ икомитет;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм статусымкIэ, регламентымкIэ ыкIи депутат этикэмкIэ икомиссие.

2. Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иполномочиехэр гъэцэкIэгъэнхэм пае мыщ фэдэ къэралыгъо IэнатIэхэу лэжьапкIэ зыпылIхэр ухэсыгъэнэу;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэ игуадзэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм законодательствэмкIэ, законностымкIэ ыкIи чIыплэ зыгъэIорышIэжьиным иIофыгъохэмкIэ икомитет итхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм бюджет-финанс, хэбзэIахъ политикэмкIэ икомитет итхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм аграрнэ политикэмкIэ, мылIку, чIыгу зэфыщытыкIэхэмкIэ икомитет итхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм

псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, связымкIэ ыкIи ЖКХ-мкIэ икомитет итхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм туризмэмкIэ, спортымкIэ, экологиемкIэ ыкIи чIыопсым игъэфедэнкIэ икомитет итхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм гъэсэныгъэмкIэ, шIэныгъэмкIэ, СМИ-мкIэ ыкIи ныбжьыкIэхэм яIофхэмкIэ икомитет итхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм социальнэ политикэмкIэ ыкIи псауныгъэм икъэухъумэнкIэ икомитет итхьаматэ;

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм культурэмкIэ, унагъохэм яIофхэмкIэ ыкIи общественнэ организациехэм гъусэныгъэ адэшIыгъэнымкIэ икомитет итхьаматэ.

3. Мы унашъом ия 2-рэ пункт шыгъэнэфэгъэ къэралыгъо IэнатIэхэм захадзыхэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъор правэм ылъэныкъокIэ азыфагу илI хъугъэ зэфыщытыкIэхэу Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатхэм лэжьапкIэ къаратызэ Iофэу агъэцэкIэштым епхыгъэхэм альылIэхэу ухэсыгъэнэу.

4. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илI мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Федор ФЕДОРКО

кь. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 30, 2011-рэ ильэс N 7-ГС

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм иунашъу

Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм икомитетхэмрэ икомиссиерэ ятхьаматэхэр хэдзыгъэнхэм ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Конституциие ия 68-рэ статья ия 4-рэ пункт диштэу, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Регламент ия 14-рэ статья Iзубытыплэ кызыфишIызэ, Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм **унашъо ешIы:**

1. Ятфэнэрэ зэлугъэкIэгъумкIэ Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм икомитетхэмрэ икомиссиерэ ятхьаматэхэу хэдзыгъэнхэу;

1) законодательствэмкIэ, законностымкIэ ыкIи чIыплэ зыгъэIорышIэжьиным иIофыгъохэмкIэ комитетым — **Лобода Александр Павел ыкьор**, хэдзыплэ кой зыкIымкIэ депутатхэр, политическэ партиеу «Справедливая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

2) бюджет-финанс, хэбзэIахъ политикэмкIэ комитетым — **Мырзэ Джанбэч Рэмзан ыкьор**, Тэхьутэ-мыкIое районымкIэ зы мандат зилI хэдзыплэ коеу N 22-мкIэ депутатхэр, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

3) аграрнэ политикэмкIэ, мылIку, чIыгу зэфыщытыкIэхэмкIэ комитетым — **Нарожный Владимир Иван ыкьор**, хэдзыплэ кой зыкIымкIэ депутатхэр, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

4) псэолъэшIынымкIэ, транспортымкIэ, связымкIэ ыкIи ЖКХ-мкIэ комитетым — **Ческидов Игорь Михаил ыкьор**, хэдзыплэ кой зыкIымкIэ депутатхэр, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

5) туризмэмкIэ, спортымкIэ, экологиемкIэ ыкIи чIыопсым игъэфедэнкIэ комитетым — **Брыцу Рэмзан Хьудэ ыкьор**, хэдзыплэ кой зыкIымкIэ депутатхэр, политическэ партиеу «Справедливая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

6) гъэсэныгъэмкIэ, шIэныгъэмкIэ, СМИ-мкIэ ыкIи ныбжьыкIэхэм яIофхэмкIэ комитетым — **КIэрэщэ Анзаур Аслъанбэч ыкьор**, кьалэу МыекъуапэкIэ зы мандат зилI хэдзыплэ коеу N 18-мкIэ депутатхэр, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

7) социальнэ политикэмкIэ ыкIи псауныгъэм икъэухъумэнкIэ комитетым — **Ширина Иринэ Виктор ыпхьур**, хэдзыплэ кой зыкIымкIэ депутатхэр, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

8) экономикэ политикэмкIэ, предпринимательствэмкIэ ыкIи IэкIыб экономикэ зэпхыныгъэхэмкIэ комите-

тым — **Сапый Вячеслав Долчэрые ыкьор**, кьалэу МыекъуапэкIэ зы мандат зилI хэдзыплэ коеу N 12-мкIэ депутатхэр, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр;

9) культурэмкIэ, унагъохэм яIофхэмкIэ ыкIи общественнэ организациехэм гъусэныгъэ адэшIыгъэнымкIэ комитетым — **Салов Евгений Иван ыкьор**, хэдзыплэ кой зыкIымкIэ депутатхэр, политическэ партиеу «Урысые Федерацием и Коммунистическэ партиеу» идепутат фракции хэтыр;

10) статусымкIэ, регламентымкIэ ыкIи депутат этикэмкIэ комиссием — **Кьулэ Аскэрбий Хьаджыбэчыр ыкьор**, кьалэу МыекъуапэкIэ зы мандат зилI хэдзыплэ коеу N 19-мкIэ депутатхэр, Урысые политическэ партиеу «Единая Россия» зыфиIорэм идепутат фракции хэтыр.

2. Заштэрэ мафэм щегъэжъагъэу мы унашъом кIуачIэ илI мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Федор ФЕДОРКО

кь. Мыекъуапэ, гъэтхапэм и 30, 2011-рэ ильэс N 8-ГС

Адыгэ Республикэм и Закон

Процент 15-м ехъоу этил спиртыр зыхэт шъон пытэхэр розничнэу ащэн зальэкIышт уахътэмкIэ гъунапкьэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 8-м ыштагъ

А 1-рэ статья. Процент 15-м ехъоу этил спиртыр зыхэт шъон пытэхэр розничнэу ащэн зальэкIышт уахътэмкIэ гъунапкьэхэр гъэнэфэгъэнхэм ехьыллагъ

1. Шъон пытэхэр розничнэу ащэнхэм ифитыныгъэ кызытыр лицензиехэр зилI юридическэ лицэхэм процент 15-м ехъоу этил спиртыр зыхэт шъон пытэхэр сыхъатыр 22.00-м кышсегъэжъагъэу кыкIэлъыкIорэ мафэм сыхъатыр 11.00-м нэс Адыгэ Республикэм щашэн фимытхэу гъэпсыгъэнэу, ау мы статьям ия 2-рэ Iахъ

кышыдэлъытэгъэ лъэхъанхэр ащ кыхиубытэхэрэп.

2. Цыфхэм ягъэшхэн фэгъэгъэгъэ предприятияехэм яIофшIэн режим диштэу процент 15-м ехъоу этил спиртыр зыхэт шъон пытэхэр розничнэу ащэх.

3. Цыфхэм ягъэшхэн фэгъэгъэгъэ предприятиекIэ мы Законом шальгытэхэрэр гъомылапхъэхэр къэзыгъэхъа-зырхэр ыкIи IузыгъэкIыхэрэ, цыфхэм ягъэшхэн епхыгъэ фэIо-фашIэхэр зэхэзыщэрэ предприятияехэр (ресторанхэр, кафехэр, бархэр, закусочнэхэр, кофейнэхэр, рюмочнэхэр ыкIи нэмыкIхэр) ары.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илI зыхъурэр

2011-рэ ильэсым щылэ мазэм и 1-м щегъэжъагъэу мы Законом кIуачIэ илI мэхъу.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 17, 2010-рэ ильэс N 397

Адыгэ Республикэм и Закон

Предпринимательствэ цыкIумрэ гурытымрэ ясубъектхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылIку е муниципальнэ мылIкум ахэхьэрэ амыгъэкощырэ мылIкур бэджэндэу зыштагъэхэм яфитыныгъэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэм ехьыллагъ

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэм 2010-рэ ильэсым тыгъэгъазэм и 8-м ыштагъ

Федеральнэ законэу «Предпринимательствэ цыкIумрэ гурытымрэ ясубъектхэм Урысые Федерацием исубъектхэм якъэралыгъо мылIку е ямуниципальнэ мылIку ахэхьэрэ амыгъэкощырэ мылIкур бэджэндэу зэраштэгъэ шыкIэм ыкIи Урысые Федерацием изаконодательнэ акт зауIэмэ зэхьокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм яхьыллагъ» зыфиIорэм шыгъэнэфэгъэ фитыныгъэхэр зэпымыоу кыдэлъытэгъэнхэм тегъэпсыхъагъэу «Федеральнэ законэу «Федеральнэ законэу «Предпринимательствэ цыкIумрэ гурытымрэ ясубъектхэм Урысые Федерацием исубъектхэм якъэралыгъо мылIку е ямуниципальнэ мылIку ахэхьэрэ амыгъэкощырэ мылIкур бэджэндэу зэраштэгъэ шыкIэм ыкIи Урысые Федерацием изаконодательнэ акт зауIэмэ зэхьокIыныгъэхэр афэшIыгъэнхэм яхьыллагъ» зыфиIорэм ия 10-рэ статья зэхьокIыныгъэхэр фэшIы-

гъэнхэм фэгъэхьыгъэм» диштэу мы Законом аштагъ.

А 1-рэ статья. Предпринимательствэ цыкIумрэ гурытымрэ ясубъектхэу Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылIку е муниципальнэ мылIкум ахэхьэрэ амыгъэкощырэ мылIкур бэджэндэу зыштагъэхэм яфитыныгъэхэр афэгъэцэкIэгъэнхэм ехьыллагъ

1. Предпринимательствэ цыкIумрэ гурытымрэ ясубъектхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылIку е муниципальнэ мылIкум ахэхьэрэ амыгъэкощырэ мылIку бэджэндэу аштэн альэкIыштым иинагъэ квадратнэ метрэ минитIурэ шьитфырэм мынахьыбэнэу гъэнэфэгъэнэу.

2. Предпринимательствэ цыкIумрэ гурытымрэ ясубъектхэм Адыгэ Республикэм икъэралыгъо мылIку е

муниципальнэ мылIкум ахэхьэрэ амыгъэкощырэ мылIку бэджэндэу аштагъэм пае бэджэндьпкIэр тIэкIу-тIэкIуэ, ау илIэситфкIэ мынахьыбэу атыжьиэнэу гъэнэфэгъэнэу.

Я 2-рэ статья. Мы Законом кIуачIэ илI зыхъурэр

Официальнэу кызыхаутырэ мафэм щегъэжъагъэу мы Законом кIуачIэ илI мэхъу ыкIи 2010-рэ ильэсым бэдзогъум и 1-м кышшыублагъэу правэм ылъэныкъокIэ азыфагу илI хъугъэ зэфыщытыкIэхэм альэлэсы.

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТХЪАКIУЩЫНЭ Аслъан

кь. Мыекъуапэ, тыгъэгъазэм и 17, 2010-рэ ильэс N 398

НЕПЭ нэлъасэ шъуэфтшлы тшлоигъор Кошхьаблэ ипшгэ-шгэ пугъу, станицэу Ханскэм дэт сымэджэщым иврач-неврологэу Хьоклон (Нартмэ япху) Сар. Илъэс 70-у кыбгэ-шлагъэм шыщэу ллэшлэгъу-ныкъом ехъугъу ар цыфхэм япсауныгъэ къэухъумэгъэным фэлажэ. Ащ шыщэу илъэс 40 хъугъу а зы чыплэм, зигугъу къэтшлыгъэхэ сымэджэщым иврач-неврологэу Иоф ешлэ. Джащ фэдиз уахъгэм ищытху-рэ идахэрэ нэмыкI арымгылау, иныбжыкIэгъум сэнэхъатэу кыыхыгъэм фэшъыпкэу, ыгурэ ыпсэрэ етыгъу мэлажэ.

— 1939-рз илъэсым Ио-ныгъо мазэ и 3-м Кошхьаблэ сыкъышхыгъу, — шыцIоныгъэ гъогоу кыкIугъэм тыщегъ-гъуазэ Хьоклон Сарэ. — Сянэу Фатимэрэ (КъэбыхьаблэкIэ Мэзлукъомэ япху) сятэу Нарт Къамболэтрэ нэмыц техаклохэм къыташыллэгъэ лъы-гъэчэ заом шылагъэх. Сызы-плугъэр, сызылэжыгъэр, се-зыгъэджагъэр сятэкIэ сянэжэу Куакуц. Ащ мамэкIэ седжэ-щыгъ. Сятэ гужуагъу (гос-питальхэм къащIазэу бэрэ ачIэлыгъ) офицерэу заом кы-кIыжыгъагъ. Кошхьаблэ Мые-кыуапи нэужым бэрэ Иоф ащишлагъ. СицIыкIугъом сянэ илахьылхэм Къэбыхьаблэ са-щэгъагъ, дзэ шъуашэ шыгъуэ сянэ сурэтэу тырахыгъэр кы-сатыгъагъ. Ащ изэо гъогухэр къыныгъэх, кIыхьагъэх, опера-ционнэ медсестрау шытыгъ. Джа лъэхъаныр ары цыфмэ япсауныгъэ икыухъумэн пьлэ-хэм ясатырэ сыхъуомэ, сянэ фэдэ сыхъумэ, игъогу сыры-кломэ сшлоигъоу сыгу кызи-хъгъагъэр.

1954-рз илъэсым тфы закIэ-кIэ Кошхьаблэ еджаплэм ияб-лэнэрэ класс кызеухым сэнэ-хъатэу кыыхыштыт Сарэ бэ-рэ емыгушхысэжэу Мыекыуа-пэ къэкIош, ушэтын Иоф (э-кзамен рамыгъэтэу) кыхъы-хъэу медучилищым чIахъэ. Чэщи мафи имылэу пшгэшъ-жыер еджэным егугъу, шлэ-ныгъэ куухэр кызырэрэи-гъэхъаштыт дэшъахырэп-кIы училищым ифельдшер-скэ отделение 1957-рз илъэ-сым дэгъоу кыеухы.

Ащ ыуж пшгэшъжые нэ-гуф псыгъэ цыкIур Красно-гвардейскэ районмкIэ кыуа-джэу Улапэ агъакIо, ащ дэгъгэ сымэджэщым фельдшерэу Иофшлэныр шырегъагъэ. Иврач шъхьалэу шытыгъэр мы лъэ-хъаным тигъунэгъу краим дэ-гъоу шызылэащлэ хъугъэ шлэ-ныгъэлэжышхоу, Кубанскэ медакадемием непэ Иоф шызы-шлэрэ Сиху Ким ары. Ар Сарэ непи шлукIэ ыгу къэкIыжы, сэнэхъатэу кыыхыгъэм рылэ-жэным, цыфхэм япсауныгъэ зерифэшъуашэу къэухъумэгъ-ным афэшI ишлэныгъэхэм ахи-гъэхъоным фэзыгъэчэфыгъэр, ащ игъогу тезыгъэхьагъэр арэу елыгъэ.

МедицинэмкIэ Иофшлэгъэ дэхэкIае илэ хъугъу Хьоклон Сарэ мединститутым чIэхъанэу, ишлэныгъэхэм ахигъэхъонэу рехъухэ ыкIи фэгущыIэны мылькIуагъэ Ипылэгъу фэхъуни зэрымIэзэ, Краснодар изакъоу макIо.

— Апэрэ илъэсым балхэмкIэ сыпхырыкIыгъэп, — игукъэ-кIыжхэм ташегъэгъуазэ Са-рэ. — Ау сыгу згъэкIодыгъэп,

ЛЭШІЭГЪУНЫКЪОМ ехъугъу медицинэм фэлажэ

илъэс заулэ сыпылтыгъэми, си-гухэлъ кыздэмыхъоу, институ-тым самыштэу сыуцугъэп. 1964-рз илъэсым Кубанскэ мединститутым студент сы-хъугъ. Ар лъэшэу сидушлэгъо-шхуагъ. Ау мылькIуагъэ кыз-делэн, сезыгъэджен слагъэпти, пчыхъэ отделением сычIэ-хъагъ. Мафэрэ Иоф сшлэщыгъ, пчыхъэрэ институтым еджако-сиклоштыгъ. Тыда Иоф зыш-шлэщыгъэр пIуагъа? Апэрэ илъэсхэм академием физи-кэмкIэ икафедрэ сырипхъэн-кIэкуагъ, нэужым «ЗИП»-м исымэджэщ хирургиемкIэ иот-деление имедсестрау сыш-тыгъ. Джауштэу Иоф сшлэзэ, зызэрэсыгъыжыштыт ахъщэр къэсылэжызэ седжагъ.

1971-рз илъэсым Сарэ ме-динститутыр дэгъоу кыеухы. А илъэс дэдэм инасыпи кы-кIышъ Аскъэлае шыцI кIалэу Хьоклон Инвер шъхъгъусэ кыфэхъу. Институтыр кызи-ухыкIэ Хьоклон Сарэ Мыекыо-пэ районм Иоф шишлэнэу агъа-кIо. Ащ ыуж интернатурэм илъэсырэ шеджэш, 1972-рз илъэсым станицэу Ханскэм Иофшлэныр шырегъагъэ. Джащ кышгэгъэжыагъэу мары илъэс 40 мэхъуш а зы сымэджэщым иневрологэу ищытху, идахэ аригъалозэ шэлажэ.

— Апэ станицэ гупчэм ит-унэ горэм сымэджэщыр чIэ-тыгъ, — икыэлотэн лъэгъэ-кIуатэ Хьоклон Сарэ. — Ти-амалхэр дэгъугъэхэп. Сымэджэ 25-рз зычIэлыштыгъэм псэу ищыкIагъэр псынэм кырахызэ тибзылфыгъэхэм къахы-штыгъ. Хьакухэр пхъэкIэ къа-гъэплыштыгъэх. Кардиограм-мэр зэрытырахырэ аппаратым фэшъаф сымэджэщым ила-гъэп. Сымэджэ хьылэхэр Мыекыуапэ е Тульскэм ядгъа-щэщыгъэх. Ау тиколлектив дэгъугъэ, зэгурылжыгъу шы-тыгъ. Джи ащ Иофыр теты-жэп. Бэшлагъэу тфашыгъэ тIоу зэтэт сымэджэщыр зэтэгъэп-сыхъагъ, апэрэ этажым поли-

клиникэр чIэт, ятIонэрэм сы-маджэхэм ташIазэ. ТищыкIа-гъэу тимыи шыIэп.

Корр.: Невролог сэнэхъатыр кыхъэхыныр сыда кызхэкIы-гъэр?

Хь.С.: Институтым сыше-джэщыгъ уз зэфэшъафхэм-кIэ лэзэхэрэ врачхэм салы-плъэу зесэгъагъэм. СыгукIэ нахъ къасштэщыгъ невроло-гиер. Сэ сишлэшыкIэ, а узыр ары зэкIэ цыфхэм гумэкIэу ялэм лъапсэ фэхъурэр. Ау ащ кыизгъэкIырэр адрэ узхэм хэшIыкI афыуимылэнэу, ахэмкIэ цыфэу кыюуалэхэрэм уямы-лэзэнэу. Укъоджэ доктор зы-хъукIэ ухирургэу, утерепевтэу, нэмыкI узхэмкIи улэзэнэу, сы-маджэу къащагъэм уишIуагъэ ебгъэкIын плъэкIынэу шытын фае. Сэ сшгъэхэкIэ ащ фэдэу сызэрихылагъэр бэ мэхъу. Ащыц горэу сщымыгъушхэрэ-ми игугъу къэсшIын. Чэщым дежурствэм сышIлэзэ зильыдэ-кIуае къефэхыгъэ бзылфыгъэ горэ къащагъ. Иоф дэи, кы-хъэ-лхыгъэ зегъэшы хъуштэп. Зы такыкIыри лъэплагъэ. ЗэкIэ уплэкIунэу сшIыгъэхэмкIэ «внематочная беременность» зыфалорэр илэу, гинекологэу сышчымытми, слытагъэ. Диаг-нозэу згъэуцугъэри тэрэзэу кычIэкIыгъ. Бзылфыгъэр ащ лъыпгъэу операционнэ столым тырагъэгъолхъагъ, зэкIэри дэ-гъоу зэшIокIыгъэ. Сэри ар на-сыпыгъэкIэ зыфэслэгъужыгъ.

Ежъ Хьоклон Сарэ ицIыф гъэпсыкIэкIэ шъабэу, цыфы-шIоу, гукIэгъушхо хэлъу, рэхъа-тэу гушыIэу, зыгорэм ишIуагъэ-ригъэкIымэ, Ипылэгъу фэхъумэ насыпыгъэкIэ зыфилэгъужыгъу, ащ гушIуагъо хигъуагъэ, кIуачIэ кыритэу шыт. Алахьталэм цыфхэм ишIуагъэ аригъэкIы-нэу, япсауныгъэ кыухъумэнэу, чэщи мафи имылэу гузжыгъу ифэгъэ цыфхэм Ипылэгъу афэ-хъунэу дунаим кытыригъэ-хъуагъэхэм ащыц. Зигъэинэу, зыхэтхэм закыхыгъэщэу, ащ фэшIыкIэ гъэшIэгъонэу зифа-

пэу шытэп. Цыф кызырэкIо дэд.

Ащ фэшыхъат хэт кыеолэ-гъэми е чыплэ къын ифагъэу ыльэгъугъэми зэремыбгъукIо-рэр, ащ Ипылэгъу зэрэфэхъу-рэр. Шысэ заули къэтхын. Гъогум хъульфыгъэр телъ, зэкIэми ар ешъуагъ къашIо-шIызэ ебгъукIох. Сарэ къэуцэ, екIуалIэ, зэпырегъазэ, илоф зытетыр зрегъашIэ. Гиперто-ническэ криз илэу кычIэкIы, апэрэ Ипылэгъур реты, сымэ-джэщым арегъашIэ.

Мафэ горэм «Ипылэгъу псын-кIэм» сымаджэр Мыекыуапэ ышгэгъэу къэт. Ащ ехъулIэу къэчъэхэщ кыраIо хъуль-фыгъэ сымаджэр эпилепсием зэлышгэгъэу, ыгъэмэхыгъэу. Сарэ машинэм ежэрэп, медсе-стра иргъусэу чызэ нэсышъ, ищыкIэгъэ Ипылэгъур реты, кыгъэнэхъэжы, рашIэщтхэр кыарело, кыгъэзэжы.

Шымыгъушхыжхэрэм ащыц илъэс зытфых зыныбжэ кIалэу псы бочкэм хъафэгъу, псыр бэу зыкIолI кIуагъэу, иакыыл имы-ежъэу кыфашгэгъагъэр. ЗэкIэ фэльэкIыштыр ришIэллагъ. Ау кIалэм иакыыл къақлорэп, илоф дэи. «Ипылэгъу псынкIэмкIэ» Мыекыуапэ реанимацием аре-гъашIэ. КIалэм ыгу фэузышъ, чэщым ежыри адэкIо, зыпкъ кызыуцожжэу, зыкыишIэжъэу кызыгъыкIэ, Сарэ ынэпсхэр къэкIуагъэу, гушIом хэтэу илоф Иоуцожы.

Джащ фэдэ цыф, илофшIэн хэшIыкIышхо фызиIэ докто-рэу зигугъу къэтшырэ бзылф-ыгъэр. Исэнэхъатэу иныбжы-кIэгъум кыыхыгъэм ыгурэ ыпсэрэ хэтлагъэу мэлажэ. «Кыюплъымэ уилажэр къе-шIэ, узэрэпсэуштыр кыуелэ» зыфалохэрэм афэд. Ауштэу зэ-рэщытыр Ханскэм шыпсэухэ-рэм язакъоп зышIэрэр. Къоджэ гъунэгъухэм арагъэблагъэу, ясымаджэхэм арагъэлазэу бэрэ кыыхэкIы.

Зы лъэхъанэ Мыекыуапи Иоф шишIэнэу ащэжыгъагъ.

Ауштэу зэхъум станицэм сы-маджэу дэхэр Мыекыуапэ Сарэ дэжэ кIохэу, чэзыушхо ипчъэу лут зэхъум, Ханскэм кыгъэзэжыгъ.

— Цыфхэр, исымаджэхэр шIу зымылэгъурэр, ахэм зыгу афэмыузырэр, исэнэхъат фэ-мышыпкыэр врач хъуштэп, — еIо ащ. — Сэ сшгъэхэкIэ ахэм сыгу афэузы, сафэгумэкIы, сфэльэкIыштыр афэсымышIэу рэхъатныгъэ згъотырэр. Тиунэ сизагъэрэп, нахъыбэмкIэ ти-ятIонэрэ унагъоу слытэрэ сымэджэщым сышIэ ыкIи сыщэгупсэфы. Сыда плэмэ сызфэгумэкIырэ сымаджэхэу кысыгъугъыхэрэм ренэу са-хэт, арыкIорэм сышыгъуаз, ягумэкI адэсэгощы. Синасы-пышъ сишгъэхъгъусэу Инвери, сипшгашгэхэу Саиди, Марье-ти, сипхорэлъфипли кыагурэIо сызыпылтыр, ащ фэшI лъэшэу сафэраз.

Джащ фэдэу насыпыгъэу зыфэслэгъужы илъэс 40-м кыкIолI цыф шлагъохэм Иоф адэсшIэнэу зэрэхъугъэр, — икIэухым кыыхегъэхъожы Хьоклон Сарэ. — ЕгъашIэми гухэкI гушыIэ ахэм ащыц кысылуагъэп, сашIодэгъу, сашIодэхагъ. Ар ежъхэм яцы-фыгъэу, яадыагъэу, яIушы-гъэу сэлъыгъ. Ахэм ацIэхэри къеслохэу гъэзетым къытфиб-гъахъэхэмэ тигопэщт. Врач шъхьалэу Иоф зыдэсшIагъэхэу шIукIэ сыгу кынагъэхэм ащы-щых ХьакIмэфэ Кимэрэ ГутIэ Русланрэ. Непэ тиколлектив ипашэр Нартэкъо Ларис. Ар бзылфыгъэ хъупхъ, чан, дахэу тызэрещ, гукIэгъушхо хэлъ, тызшигъакIэри шыIэп. Тимед-сестра хъупхъэхэмэ ацIэ къеслон: Мэркъэзэ Сусан, Ва-лентина Цыбулькина, Нина Мартыновар, Валентина Дро-женкер. Сыздэлэжыэрэ врач Ипэласэхэу Наталья Евсюко-вамрэ Александр Конопат-скэмрэ ахэм къахэсэгъэхъожы.

Хьоклон Сарэ непэ кызынэ-сыгъэм уцурэ тIысырэ имылэу, ищытху аригъалозэ ипшгэ-рылхэр егъэцакIэх. Иныбжы-кIэгъум зэрэлажэщыгъэм кыкIырымыгъэчу джыри Иоф ешIэ. Ишлэныгъэхэм ахэгъа-хъо, уз зэфэшъафхэмкIэ лэ-закIэу къежыагъэхэр зрегъа-шIэх, кызыфегъэфедэх. Ащ фэ-шыхъат гъэрекIопэгъэ Красно-дар шызэхашгэгъэ курсхэм ишлэныгъэхэм зэрэхъыгъэ-хъуагъэр, ащ ыпэкIэ Казань мэ-зиплэ кызырэрэшылагъэр. «Иоф-шIэным иветеран» зыфилорэ медалыри кыратыгъ, шытху тхылыу кыфэгъэшъошагъэ-ри бэдэд. Станицэм шыпсэухэ-рэм кызырэрэуатын шыIэп, шIу алыгъу, шъхъэкIэфэшхо кы-фашIы, лъэшэу фэразэх.

— СшIэрэп Сарэ тимы-лагъэмэ тызэрэщыIэщыгъэр, — еIо сымэджэщым иврач шъхьалэу Нартэкъо Ларисэ. — КыдгурэIо егъашIэми ащ Иоф зэрымшIэщыт, зэгорэм зи-гъэлсэфынэу зэрэщытыри. Ау тэри, зэкIэ станицэм дэхэми тыфай Сарэ бэрэ кытхэтынэу, кыддэлэжхэнэу. НэмыкI го-рэмкIэ ар зэблэхъугъошIоп. Ипэлэсэныгъэ, игукIэгъу-ныгъэ, ицIыфшышIугъэ тикол-лективи ищыкIагъ. Ащ фэдэ цыфыр бгъэлэпIэн, къэухъу-мэн, шIу плъэгъун фае.

НЭХЭЕ Рэмзан.

Сурэтым итыр: **Хьоклон Сар** (джабгъумкIэ шыт).

КЪЭБАР ЗЭФЭШЪХЪАФХЭР

Къалэр агъэкъэбзэшт

Мэлылфэгүм и 1-м кышгегъ-жыагъу и 31-м нэс къалэу Мыекыуапэ агъэкъэбзэшт. МО-у «Къалэу Мыекыуапэ» зыфиорэм иадминистрация ипашэу Михаил Черниченкэм ашккэ унашэо ышыгъ. Мазэм кыкклоцкэ къэлэ клоцкым, ащ икыдэхъагъухэм пыдзэфэхэу ащызэулаагъэхэр къаугъоштыт. Хэти ипсэуплэ кыпэлэу чыпкэхэр

ыгъэкъэбзэштых. Шыхъафхэм ккэ-лэеджаккэхэри студентхэри ахэлэ-жыштых. Джащ фэдэу, предпринимательхэу, фермерхэу къэлэ гъунэхэм зыхъызмэт ащызэхъышгъагъэхэм къагъэгъунэрэ чыгу шьолгырхэмрэ мээ хъасэхэмрэ ауэкъэбзэштых. Жьоныгъоккэ мазэм кыкхэ-фэрэ мэфэккхэм Мыекыуапэ къабзэу ыкккэ ккэраккэу апэгъоккышт.

(проценти 7). Росгосстатим итхьаматэ игуадзэу Александр Кишевым кызэриорэмккэ, игъом зэфэхьысыжхэр зымышыгъэхэр сомэ мини 3-м кышгегъэжыагъу мини 5-м нэсэу агъэпшыныштых. Ащ емылгытыгъэу Иоф зэрашлагэмрэ ащ кыккэуагъэмрэ предприниматель пэпчэ хабзэм ригъэ-шлэн фае.

— Предпринимательым ахыщэу кылэжыгъэр, хахъоу илэр зыфэдыр хабзэм ригъэшлэн закъом паепмы Иофыр зыккызэхашагъэр, нэбгырэ пчъагъэу предпринимательствэм пылгыр атхыными фэшл, — ело А. Кишевым. — Пчъагъэу къатыхэрэр хабзэм тыди кышыгъэлэгъоштхэп, нэмыккэ цыфхэми арагъэшлэштхэп.

Къахэщыгъ

Зэрэ Урысыеу бизнес цыккымрэ гурыгымрэ ахыщэгъэ бизнесменхэм ялофшлэнккэ зэфэхьысыжхэу ашыгъэхэр мэлылфэгүм и 1-м ехьулэу къагъэлэгъонхэ фэягъ. Ау иккыгъэ илээсым ахэм гъэхъагъэу ашыгъэхэм афэгъэхыгъэ къэбархэр къэзылотагъэхэр предпринимат

тельхэм япроцент 20 нахъ хьурэп. Шьолгыр зэфэхъафхэр пштэхэмэ, процент 70-м нэсыгъэхэри ахэтыт, ахэм зэу ашыщ Къэрэщэ-Щэрджэс Республикэр. Бизнесым фэгъэхыгъэ къэбархэр нахъ маккэу кызысгъэлэгъуагъэхэм къалэу Москва ахэт

Аужырэ лъэхъаным Къэбэртэе-Бэлыкъар Республикэм кышыгъуэрэ мыхъо-мышлагъэхэм хэпшыккэу къахэхъуагъ. УФ-м и Президентэу М. Медведевым илгыккэу Къыблэ федеральнэ шьолгырым шылэ Александр Хлопониным ащ ренэу ыналэ тырегъэты. Бэмышлэу ащ кылогъагъ республикэм рэхъатныгъэ илгыныр кызырадэмыхьурэм пае КъБР-м и правительствэ зэблэхъугъэн фаеу.

Республикэм и Президентэу Къанэкъо Арсен ащ дыригъэштагъ ыкккэ шлэхэу правительстваккэ зэхашэнэу зэрэахъуагъэр мэлылфэгүм и 1-м кылуагъ. — Правительстваккэм республикэм экстремизмэм зыккышымылэтынымккэ ыкккэ ныбжыккэхэм язекккэ-шылккэхэр зыпкэ итынхэмккэ Иофтыхъабзэхэр нахышлоу зэрихъанхэу тыщэгугъы.

(Тикорр.)

ТХЫЛЪЫККЭХЭР

Зилъэпккэ фэтхэн зиаамалыр насыпышлу

Ахэм зыккэ ашыщ Хьут Сарэ. Ар Аскъэлае кышыгъуэгъ, шапугъ, лэдэб дахэу хэлгыр щыхалъхъагъ. Къызэрыхъуагъэр зэфагъэр, цыфыгъэр, лыгъэныгъэр зэрылэ лэжъэккэ унагъу, яти яни, ышыгъэри дэгъоу сшлэштыгъэх. Ежъ лэпккэ-лэпккэ цыккэу, еджэныр шлу ыльэгъоу, нэкъокъуалэу, уеплгымэ, пшлонигъор къешлэ зыфалорэм фэдагъ. Иккэбзэ-лэбзэгъэккэ зыхэт сабийхэм къахэщыштыгъэ. Нэ хьурэе къабзэхэмккэ дахэу кыюпльыштыгъэ, ужэ кыдзэрыр ыпхъуатэти ышгъхэ риубытэ-штыгъэ.

Ащ тетэу сыкызытегушылэрэр дэгъоу зыккэслэрэр ар зыщеджэгъэ Аскъэлэе гурыт еджапкэм сыридикторэу илээсиплэ Иоф щысшлагъэш ары. Щысэ зытепхын ккэлэ-егъэджэ дэгъухэу ублэлэ класхэм Иоф ащызышлэштыгъэхэу Шьхэлэхэу Хъанифэ, Шьхэнхэу Асыет а еджапкэу Сарэ зыщеджагъэм зэрэчлэтыгъэхэр дэгъоу сэшлэш, ящытхэу слотэным сыфэчэф, сегъатхэ. Ежъ аскъэлаехэри ащ фэдэу кысфыштыгъэх: сызалэгъуккэ сыздахын ашлэрэп, къуаджэ-ккэ 1995-рэ илээсым кышгегъэжыагъэу сыряцыф гъэшлуагъ. Ащ шапугъэ бзыль-фыгъэ лүшэу, шьабоу, цыфхэр шлу зыльэгъоу, адыгэ хабзэр лъагъэу зигушылэхэмккэ зылэ-тырэм игугъу шлулэ (угу къабзэмэ) умышлын плэккына?! Уагъэгүшлэ гугъэ-гупшысэ дахэу усэккэ ныбжыккэр зэрыгъуазэхэрэм: «Сфэшлэнэу шыгъмэ, адыгъу шылэм Дышгэпс хъарыфккэ сэ сыфэтхэшт!»

Сарэ Адыгэ къэралыгъо ккэ-лэегъэджэ училищыр кызеу-хым Аскъэлае Иоф шшишлэнэу егъэзжы. Етланэ унагъо зы-щыхъгъэ къуаджэу Адэмые дэт еджапкэм ублэлэ класхэм ащырегъэджэ. Иоф ышлэзэ Адыгэ къэралыгъо университетыр кыеухыжы. Егъэджэн-плуныгъэм шлэныгъэу илэр зы-шхъамысыжхэу фэгъазэ. Ащ даккэу статыхэр, усэхэр етхыт,

гъэзетхэм, журналхэм кьарегъахэх.

Сарэ итхылыгъэ «Нэфын» зыфиорэр Мыекыуапэ 2011-рэ илээсым экзэмпляр 500 хъоу кышыдыгъэккыгъ. Пэублэ статья фэзышыгъэр журналистэу Къэзэнэ Юсыф. Ащ зэригъэуэфыремккэ, «Хьут Сарэ иусэхэу нэлуасэ тызыфи-шыхэрэм поэзиэм ишапхъэхэм иккэ дэдэу алгымылэсыхэрэри къахэккынккэ мэхъу, ау псэ зыхэт гушылэхэмккэ тхыгъэ сатырхэу гуфэбэныгъэ ин зыхэлхэм уаджэ зыхъуккэ, гум кышгъагъушхэр нэфынэм инэ-бзыйхэм ахэр ахэккынагъэ».

Тхылгым кыдхъэгъэ усэхэр едзыгъуи 10-у зэтеутыгъэх. Ахэм аплэ къетлон: Сигъуагъо Нафэ; Жьогъо дэхи-тлоу шьусилэу; Дышгэпс хъарыфккэ сэ сыпфэтхэшт; Псэр атыш, напэр ащэфы; Улажкэмэ, лыжэ пшхын; Гум инэ-фых, псэм ифабэ; Чыюпс къуапэу — ти Дунай, Гушылэ фэбэр — сыгу игъогу; Гуккэгъу зан; Шпур тиамалэу, дахэр тикъабылэу, дэгъур тикъулаеу.

Апэу гуфэбэныгъэхэу фырилэу кызытегушылэрэр нэфынэм ежъ авторым мэхъанэу ритырэр, ар жьогъохэщэу зэрэ-щытыр, гъэхъагъэу илэхэм зэ-рафишгъэр ары. «Нэфынэм сыфэзэшы, кыккэуащэу, сыгу кыдешае, кыккэуащэу, сыгъэгъалэ... Сишлулэгъуэм ащы-щэу слэплл фэсэщэи, ау слэплл ифэрэп, тинэфынэ зэдытий, зыккытхегуащэ», — ело уса-ккэм.

Гухэлэ шхъагъэу тхылгым щыпхырышгъэмэ ащыщыр янэ-ятэмэ авторым ищылэны-гъэ шаубытыгъэ чыпкэр ары. Ахэр ккэгъэккынышхоу, зы-шхъамысыжхэу, зэмыблэ-жхэу ясабийхэм зэрадэлэ-жыагъэхэр, ахэм амалышхо кызырэрэтыгъэр, гъэхъагъэу

илэхэм лъапсэ зэрафэхъугъэхэр истиххэм къахэщы:

Синанэу сизукъэккыжэ...
Ситатэу сыгу
имыккыжэ.
Сигъашлэ иккэгъэккэ
Шулэгъоу
сызыжыгъуэгъэшлуагъэр
Сизугъэмэ джы яккэсэ.
(н. 12)

Ахэм ямэхъанэу лъагъэу елэты, жьогъо лыдхэу чэщырэ дунай кызыгъэуэфыремэ афэгъадэ:

Тамыгъэ дахэу синани,
Ситати сыгу
шгуккынагъэ.
Жьогъо дэхитлоу
шгусилэу,
Сигъашлэ шгуккынагъэ.
(н. 13)

Ахэм анэмыккэ гушылэ фэба-бэ нымрэ тымрэ афэгъэхыгъэу иусэмэ къащилуагъ, ыгъэдэх-гъэх, ыгъэлэгъагъэх, ыгъэ-шлуагъэх, ахэм ячылфэу тте-лыр яптыжынын умылгъэккын чылфэу зэрэщытыр кыгъэлэгъон ыльэккыгъ.

Лэпкыгъэр лэпкэ зышлы-рэр бзэр арэу зэрэщытыр, ашккэ адыгабзэм ипшгъэрыл-хэр дэгъоу зэригъэацкэхэрэр иккэу фэдизэу пшлэш ыгъэхъоу кыгъэлэгъуагъ. А гухэлхэр цыфмэ анигъэсыным фэлэ-рышлэх усэхэу «Огум сехъар-зэ», «Сэ згъэфедэрэр — си-адыгабзэ», «Зэрэлэт снадыга-бзэ!», «Псэр ащш, напэр ащ-эфы» зыфиохэрэр. Ахэм яшы-хъат мы гушылэхэр:

«Синэдэлъфыбзэу —
сибаиныгъ!»
Сызылэтыгъэу,
сызгъэдэхэагъ!
Озгъотыллагъэр —
сизжэбзэ къабз!
Сэ згъэфедэгъэр —
СИАДЫГАБЗ!»
(н. 18)

Авторым тыккэзыуцухьэрэ дунай (природэр) шлу зэри-лэгъурэр тхылгъеджэмэ ани-гъэсы шлоигъу. Ащ тимэз-хэр, тигубгъохэр, псэушхъэу Адыгейм исхэр дэгъоу зэри-шлэхэрэр кыгъэлэгъуагъ тхыгъэхэу «Тимэзхэр», «Пчэ-дыжэ нэфылыр», «Шьхъагуа-щэ сыккыфэусэ», «Бзыу ккэ-раккэу кысыбыбыхъэу...» зы-фиохэрэмккэ. Ахэр уанэлу кырагъэуцэу кыккэуащэу гушылэхэм:

Псыхъоу кыблэгъэрэм
Сыккэуащэу,
Уцэу кыккыккырым
Сыфэккэуащэу
Къэгъагъэу зэлуиырэм
Сыккыгъэдагъэу,
Оицхэу кыстемцхэрэм
Сыккыгъэбаеу,
Къепцхэрэ жьыбгъэм
лапэр кысицифэу,
Зижъау сычлэштхэр
Чыгы бырабэу
Зибэ сиккэсэхэр
Мэз гъэккыгъэу...
Сыдэу дэхаша
Мы Дунаишхор!
(н. 46)

Гушылэ фэбэм чыпкэшхо щэубыты тхылгъэу зигугъу къэтшлырэм. Ащ фэгъэхы-гъэх усэхэу «Тыгу илэ зэпыт», «Илээсыккэм сышгъуфэхъо-хъу», «Хъохъу», «Тхыльэлэу», ахэм анэмыккэхэри. Мыхэм лүшыгъэ хэлэу гушылэу зи-чылплэ тефэу шагъэфедэрэмэ ккэуащэу ялэр къагъэлэгъо.

Анахъэу узыгъэрэрэр Хьут Сарэ, апэрэу тхылгъэ кыдегъэ-ккы нахъ мышлэми, адыгэ жа-бзэм гушылэ зэгъусэ зэпхыгъа-ккэхэр хигъэхъанхэ зэригъэккы-гъэр ары. Ахэм ащышых: **Зы-бзэ дахэу зыгури фэбэр. Ары цыфыр — цыфы нэфыр!** (н. 22); **Гушлэм — шлугъэм уфешэ; Гушлэм — илэгъо нэ-фы** (н. 25); **Бзыу ккэраккэу кы-**

сыбыбыхъэу Дунай дэхъишхом
Сэ сытерэт (н. 46); **Цыфы-**
гъэм итыгъэ Ренэу кьэрэпс!
Псы кьэргъо къабзэу гухэр
цэрэт! Шьуаишэ анахэ да-
хэр Уккытэ зеккыаккэ. (н. 52)

Тхылгым ным ехылаагъэу гушылэ дэхабэ кышылуагъэ хъуыгъэ. Ахэр агъэфедэхэу кыгъ-ккэхъуэхэрэр дгъасэхэмэ, лъэ-шэу плуныгъэмккэ ишлуагъэ къэккэуащэ, сабийхэр янэхэм фэбагъэ, шьэбагъэ, гуккэгъу ахэлэу адэгущылэнхэу ригъэ-сэштых. Ахэм ащышых мыхэр: **Синэнэ дышгъэр Унэгъо лъапс** (н. 56); **Синанэ игугъэ сэр-ккэ ккэраккэ** (н. 56); **Синанэ ишлуагъэ О умышлагъэмэ,** **Угъашлэ шлуныккы** (н. 57); **Синанэ ишлуагъэ гъунэ имы.** (н. 60). Мыхэм къагъэлэгъо-рэр ным дахэу узэрэфыштынын фаер, ар унагъом ыльапсэу, зышхъамысыжхэу, исабийхэм афишлэштынккэ гъунэ имылу зэрэпсэрэр ары.

Мы гушылэ зэгъусэмэ ахэт гушылэр апэрэ шхъхэм итэу текстхэм ашыгъэфедэгъэми, авторым зэккэ нэу шылэмэ афэ-гъэхыгъэ мэхъанэ реты, ным пэпшлын, сабым ащ нахъ пэ-благъэ, фэшпыпкэ дунаим зэрэ-темыгъыр кыгъэлэгъоу зэрэ-шлоигъор кыккыгъэхэу. Ар уса-ккэм кызырэдэхъуэгъэр зэхэ-шлэ. Арыш, Хьут Сарэ ным иобраз зэхэуытагъэу ны-пстэуэм афэгъэхыгъэу кыгъ-гъэлэгъонэу ышгъэ рилъхъа-жыгъагъэмэ, кызырэдэхъу-гъэр тхылгъеджэм кыгурэлэ, ашккэ уфэгущлэнэу шыт, ным пае гушылэ фэбэ кызылуагъэ-мэ зэу ахэууагъэу тэ теплгы.

Ккэуащэу тхылгым уасэ ептын зыхъуккэ, Хьут Сарэ гуккэ-бзагъэу, дэхэгъэу, шьэбагъэу илэпккэ, ыбзэ фырилэр апэрэ тхылгым дэгъоу кышырило-тыккыгъэу кытшхэу. Джы кыдыгъэккыштхэм яхудоже-ственнагъэ нахъ лъэшэу Иоф ди-шлэнэу ушыгугъынэу амал дэ-гъухэр зэрэлэккэлыр кыгъэ-лэгъуагъ.

БЛЭГЪОЖЪ Зулкъарин.

УщыІэмэ, гъэшІэгъон плъэгъущт

Мы къэстхырэр сынитІу алъэгъугъэу шыпкъэ. Къэстхынэу сызышыгъэр Къуекъо Аслъанбий «Хэта садэжъ къэ-клогъагъэхэр?» ышъхъу «Адыгэ макъэм» гъэтхәпэм и 4-м къыригъэхъэгъагъэр ары.

Илъэс 40 фэдизкІэ узэкІэІэ-бэжымэ, адыгэхэм яхатэхэм къарахырэ хэтэрыкІыр Урысы-ем икълэхэм, станицэхэм ащэ-хэти, къащэцтыгъэх. Ащ фэдэу сэри сыпсэуцтыгъэ. Мафэ горэм есэлэу сишъэогъу Уджыхъу Руслъан: «Ори помидор тІэкІу къэгъэхъазыр, машинэм зэдитлхъан, тызэгосэу, тызэрэмыгъэзэщэу тыклон». «Дэгъу» ылуи тежыагъ, тиофхэри дэгъоу къызэпыфэхі къэдгъэзэжыгъ. Мэфэ реным зызэблэтхъуэ тыкбэкІуагъ къэуцу тимиІу. Ростов тыкбэсыжыгъ гъолыжыгъо ужым, сз рулым сыкІэлъырысэу сыкъакІозэ, сыкъызыщыдэхышт гъогуми

сыкъыблэкІыгъ, занкІэу, тІэкІу нахъ чыжъэми, къалэу Красно-дар сыкъэсыжыгъ.

Гъэмэфэ чэщ дах, дунаир рэхъат, гъогум зы машинэ уапэ къыщифэрэп. Чэтыукъо сы-къэсыгъ, уплъэми Адыгэкъалэ къэлъагъо. Псынэ закъоу ащ Іутым сыкъышэуцу, сигъуси шлоу мэхъые, сэри зы такыкІ-кІэ чыем сыхилгъэшъуагъ. Сызэрэчтыагъэри мыщ фэдиз слонэу сшІэрэп, сыкъыкІэщта-гъэу, зыгорэ къысэджагъэм фэдэу сыкъэушыгъ. Руслъани мэхъые, сэщ фэшъхъаф ынэ къаплгъэу Іэгъо-блэгъум зи итэп. Слъэгъурэр зыфэхъын сшІэрэп, дунаир мэшІэты, тыгъэр къепсырэм фэд. Сыз-дэщытыр сапэкІи, саужкІи мэ-захэ. Машинэм сыкъыкІи тІэ-кІурэ сыщытыгъ, къэплон хъу-мэ, тІэкІуи сыкъэщтагъ.

Сыкъыздэуцуцгъэм зы унэ цыкІу Іут, ащи остыгъэ къы-

щыблэуи слъэгъугъэп. Руслъан бэрэ седжагъ. Илыагъэу сыгу-щыІэнкІи здэрэп. Ерагъэу къэз-гъэушыгъ: «А зыкъом фэбэ-гъон, о очъые, моу еплъэлъ хъурэм». Ащи иакъыл къэкІуа-гъэу, ыжэ Іузыгъэу зеплъыхъэ, «Тыдэ тыкбэсыжыгъа?» еІо, хъурэр къыгурыІорэп.

Дунаир нэфын, мазэри сауж-кІэ хъурэбзэу къыщэшІэты. СэмэгумкІэ гъогум занкІэу метрэ 200 фэдиз икІыхъагъэу, метрэ 50-м къышымыкІэу илгъагъэу, азыфагукІэ метрэ 15 — 20 язэпэчыжыагъэу лам-пэхэр ІукІыхъэхэу, фыжыбзэу итэкъуагъэх. Джыри кІалэр къысэупчІы «Арэп, сыда мы-хэр?» еІошъ.

А лъэхъаным гъэзетмэ бэрэ къарыхъэщтыгъэ, телевизорми нэмыкІ Иоф иІагъэп «Летаю-щая тарелка» — «быбырэ ла-гъэхэр» нэмыкІ дунай кыкІхъу, цыфхэр ахыхъэуи къалуатэу.

Сэри шІэхэу сыгу къыридзагъ, сигъуси есэлэу: «Арэп, тэри мы-хэм тахымэ, помидор хэкІуадэ хъугъэх» алонба, ахыщэ тІэкІоу къэтхырэр ятэгъэт, арынкІи хъун къызыкІытпэгъокІыгъэ-хэр». КІалэр къэщхыпцІы.

Машинэм секІуалэми, зэхэ-нэжыщтмэ сшІэрэп, зэханэу сыкъэжъэми, Иофыр нахъ дэи сшІыщтми сшІэрэп. А чыпІэм тыкбэрэкІи нахыбэ зыми ты-фаеп. Аузэ, Тхъэм зэриІонэу, такыкІ пшІыкІуфэ фэдизрэ тятлгыгъэу цыкІу-цыкІоу кІодыжыгъэх. Джыри тІэкІурэ тыщытыгъ. Машинэри сызэрэ-нэсэу зэхэнагъ, дэгъоуи ты-къэкІожыгъ.

Ащ ыуж тІэгъугъэми тІэ-кІурэ игугъу тшыгъэ, ау цыф-мэ къагурымыІо хъуи ыуж тикІыжыгъ. Аузэ неперэ ма-фэр къэсыгъ, цыфхэри нахъ Іуш мэхъух. 2010-рз илъэсым мы тІэгъугъэр зыгорэми алъэ-

гъугъэу, видеомкІэ тырахы-гъэу телевизорым къыгъэ-лъэгъуагъ. Чылэми зылгъэу-гъэхэр къыдэкІыгъэх. «КІо Іо-фэп» сІуагъэ, слъэгъугъэр пцІы мыхъугъэмэ, сз ащ илъэс тІо-кІитІурэ сежагъ».

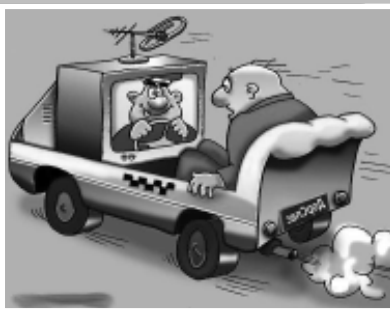
Сэ мы ІофымкІэ сшІэрэп макІэми, зыгорэхэр зэрэщы-Іэр лъэшэу сшІошъ мэхъу, лъэ-шэуи салъэплъэ. Мы зигугъу тшІэу, зырызхэм тшІошъ мы-хъурэр тичІыгуи, тиоксанхэми, ошъогуми ахэтых, тидунай, чІыгу цыкІури къагъэгъунэ, уащыщынэнэу щытэпын фае. Ахэм зэгорэм тшІыф цыкІуи аІукІэнкІи мэхъу. Дунаим джы-ри бэ къырыкІоштыр, тэркІэ зэкІэ ухыгъэ хъушътэп, ахэр къэзылгъэужыкІышъхэри къэ-хъушътых.

СТІАШЪУ
Вячеслав.

Гъобэкъуай.

МЭЛЫЛФЭГЪУ СЭМЭРКЪЭУХЭР

Автотранспортым фэгъэхъыгъэ нарэхэр

ХъаматІэ ииномаркэ автомаши-нэкІэ джыназ ужым ефэндыр гъу-нэгъу къуаджэм ышъжъын фаеу хъугъэ. Мафэр фабэти, машинэ шІуцІэр тыгъэм къыгъэплъыгъ. Ма-шинэр гъогу зытэхъэм, ефэндыр пчъэм еІобылгъэбыгъ шъхъае, ап-чыр зэрэрагъэхъыгъэр ыгъотырэп. — Къегъэхъэх, сикІал, апчыр. Фэбэ Іай, — еІо ефэндым.

— Аушътэу ебгъэхын къодыеу гъэпсыгъэп мыщ иапч. «Къулфэ-лахъ» къызыпІокІэ ары къызечъэ-хырэр. Мы машинэр адрэхэм афэ-дэп. Чабэм къысфыгъ. Джащ фэдэх Сауд Аравием ит машинэхэр, — еІо ХъаматІэ.

Ефэндым къыпчыгъ а зыфи-Іуагъэр. Ащ нэс кнопкэм тІункІи, ефэндым гу лъымытэу апчыр ри-гъэхъыгъ. Скоростъ ин ыІыгъэу чъэзэ, «къыдегъэщай, жыбгъэ стырым тыретхъэлыхъэ» ыІуагъ ефэндым.

— «Къулфэлахъ» къаплэмэ, ежъ-ежырэу къыдэчъэежышът.

Ар ефэндым къелюфэ кІэлэ тхъа-гъэпцІым апчыр къыдигъэхъэгъ. Ядэжъ зынегъэсыжым къыриІуагъ ефэндым:

— Субхъан Алахъ, ари сыд гъэ-шІэгъона! Джы теубытагъэу сшІошъ хъугъэ Тхъэшхор зэрэщыІэр!

ГИБДД-м иинспектор машинэ горэ къыгъэуцугъ.

— Шапхъэм шъхъащыбгъэкІыгъ, псынкІашъу озечъэ.

— Ар адыгэ шэн, тихабзэ.

— Къаштэ уиправэ.

— Игугъу ащ зышІыжырэп оры.

ГъогурыкІоным ишапхъэхэр зы-укъорэ водителыр ГИБДД-м иІо-фышІэ къыгъэуцугъ.

— Къаштэ уиправэ.

— КІалэм зэтэлхъэу зытфых къыригъэлъэгъу.

— Мы къэшпштагъэхэр тракто-рым пай, мо шхъуантІэр — мо-тоцикл, модрэр катокым пай, мыдрэри...

— Адэ щыІэр ары. Мыхэр сапэ къифагъэхэти къэсцэфыгъэх. Авто-транспорт правэ ахэлъыгъэп, джы къысишъэнэу сыкъыгъэгъугъагъ.

ШЫМЫГЪЭХЪУ Мурат.

Пшъашъэр еупчІы ятэ:

— Пап, правэ къыдэхыгъ, арышъ, машинэ къэсцэфын сыфит. СыоупчІыжы сшІоигъу, сыд фэда бзылфыгъэмкІэ анахъ къекІунэу плытэрэр?

— ЗэрыгъІэхэрэ машинэр ары.

— Мыр о уимашина?

— Сэсые фэд.

— Ар сыдэушътэу къыбгуры-Іошъта?

— Машинэр тхъакІыгъагІэу, мо-торым дэгъоу Іоф ышІэ зыхъукІэ, шъузым къырефэкІы. Ащ ыуж сип-шъашъ етІысхъэшъ, къыречыхъэ, зыдакІорэри къысиІорэп. Футбол щыІэ зыхъукІэ, кІалэр стадионым рэкІо. Чэщыри бэрэ къыххэты.

— Адэ сыдигъуа машинэр о зыб-гъэфедэрэр?

— ГъэцэкІэжыын фэІо-фашІэхэр къызыхахъэкІэ ары. Джары сэсые фэдэм къызгъэкІырэр.

— ВАЗ-р — транспорт лъэпкъ гъэшІэгъон. Джа машинэ лъэпкъ закъор ары гаражым зэрэчІэтэ къутэрэр, — еІо зиём.

— Адэ ари къэуугупшысын фа-еба, — еІо адрэм.

Бизнесмен нэбгыритІу зэдэгу-щыІэ:

— Сэ сызІэхъопсышътыгъэ ма-шинэр къысфагъотыгъэти, джы-рэблагъэ къэсцэфыгъ. Кузовыр — платинэм, шэрэхъ дискхэр — ды-шъэм, рулыр — бриллиантым ахэ-шыкІыгъэх.

— Адэ сыда ащкІэ узыкІэмы-зекІорэр?

— Бензин башъ егъэсты.

ГИБДД-м иинспектор къыгъэ-уцугъэ автомашинэм ируль бзылф-

фыгъэ тхъоплэ кІэлъырыс. Ар ешъагъэкІэ гуаф фишІыгъэти, алкотесторым зырегъапщэм, апч-трубкэм ышъо зыкъызэблихъугъ.

— Хъурэр гъэшІэгъоны. Адэ сылгъэрымыхъа джы? — пшъашъэр къэуупчІэ.

Москва кІогъэ кІалэм и «Мер-седес» Къэралыгъо Думэр зыщы-зэхэтІысхъэрэ унэшхом ыпашъхъэ къышчыгъэуцуи, ІункІыбзэр ригъэ-тыгъ. А уахътэм милиционерыр къекІуалІи, ыгъэшІагъоу къыри-Іуагъ:

— Арэп, узэкІокІыгъа? Мы чы-пІэм машинэ щытын фитэп. Депу-татхэм якІуапІ мыр!

— УмыгумэкІ, инспекторыр, ащ зы депутат иІэбэн ылгъэкІышътэп. Япон «секреткІэ» езгъэтыгъ.

Хъугъэ-шІагъ. Гъогу къэгъэзэ-гъум дэжъ фэмыгъэтэрэзэу хъа-къулахъ инспекторым и «Ауди» еутэкІыгъ ГИБДД-м иинспектор и «Фордэу» зыдэщымытыпхъэм ыгъэуцуцгъэм. СыхъатитІум ехъу къуальхъэ зытын фаем егупшыс-хэу инспекторитІури щытыгъ.

— Симашинэ итормозхэр дэй дэдэх, бгъэтэрэзыжыгъэмэ дэгъу-гъэ. Сэгужажъо, Кошхъаблэ сы-нэсын фае, — релэ мастерскоим ислесарь.

— Адэ ащ фэдэу гузэжъогъу уахътэ уитмэ, сыда тормозхэр зэ-рэуишыкІагъэхэр? — къеупчІыжы адрэр.

Милицием ышІэ зэрэзблахъурэм епхыгъэу тхылтэдзапІэм «Дядя Степа — полиций» ышІэу поэмэ къыдигъэкІышът «Дядя Степа — милиционерым» ычІыпІэкІэ.

Шыхэр зиклэсэ цыф

Бэмышлэу синасып кыубыти, кызызэгэлээнхэу ыкли зыкээзгэ-псэфынэу ыпклэ хэмылэу путевкэ кысати, кыалэу Геленджик игу-нэгү курорт зетегэпсыхыагэу «Кабардинкэм» сычылагэ. Ащ гуцылэгү сызшыфэхыгэу цыф шлагыу Шэуджэн Дзэгашт Мыхьамодэ ыкьомрэ сэрыр тизэлүклэгүхэр гэшилэгьонэу зэрэклоштыгэхэм гуахыо хэдгүатэщтыг. Ащ фэдэ цыф шлагыу гэ-хэггэшлүхэр зилэм тиггээзетеджэхэр нэлуасэ фэсшыхэ сшлонгыу сикэ-лэми кээсштаг.

Дзэгаштэ 1945-рэ илээсым кыуаджэу Тэхьутэмыкыуае шыщ мэкьумэшышлэ унэгьо лэжыаком кыхыухыаг. Ятэу Мыхьамодэ шымэ адзеклоньмклэ Ілпэлэсэныггэшхорэ сэнаушыггэрэ хэлхэу кыэтэджыггэти, шы отэрэу ыхыуштыггэхэм яфэлэ-фашлэ псынклэу ыггэцаклэщтыг. Ячылэклэ нахь тефэу кыаггэлэггүаггэу линейкэм исэу яколхоз тхьаматэ кыыришкыштыг. Ипшлэ-рылхэр дэгьоу зэриггэцаклэщтыггэхэм, Іофшлэным емы-

зшыжыэу зэрэщтыггэм афэшл иунагьо ишылакли хьопсагьоу шытыг. Ежыррэ ишхыггэу-сэ Мерэмрэ зэдэлужыныггэ-шхо ахэлэу зэшитлүрэ зэшы-пхыуитлүрэ аплүггэх, раггэджа-ггэх, алэ тыраггэуцаггэх.

Дзэгаштэ ицлыкүгьом кыышеггэжыаггэу ятэ ишы-сэтехыплаг. Ышнахыклэу Адамрэ ежыррэ ятэ ренэу ил-пылэггүггэх. Дзэгаштэ шыхэр шлү дэдэ ыльэггүхэзэ кыэтэ-джыггэти, «сабыир ицлыкү-гьом зыфэшаггэ хьурэр ары

ииныгьоми кыыхэфжыштыр» ылоты, иклэлитлү а псэушхыэ дахэхэр ятэ шлү ариггэлэггү-штыг. Шы спортым лээшэу ар пышаггэ мэхыуш, зэлэ-шлэщтыггэ тренер бэлахыу Мэзужыкыо Хысэ клэлаклэу зыпэкклэпс кыечыггэ кыоды-ер спортсмен дэгьоу зэрэхы-цтыр кыыгурэлэш, ащ иггэ-сэн фежыэ.

Дзэгаштэ иклэлэггүм кыы-щыублаггэу зэнэкьокыу зэфэ-шхыафхэм ахэлэжыэ. 1957-рэ илээсым Адыгеир Урысыем

зыхэхыаггэр илээс 400 зэрэ-хыггэм фэггэхыггэ мэфэ-клэу кыуаджэу Тэхьутэмыкыуае шылаггэм шызэхашэггэггэ шыггачыэм хэлэжыи, апэрэ чыплэр кыызехыым, ятэ-янэхэ-ми, илахыылхэми, иныбджэ-ггүхэми ягушлоггэшхуаг.

1964-рэ илээсым Краснодар дэт автошколыр Дзэгаштэ кыеухыш, иколхоз гупсэу «Ку-бань» зыфалощтыггэм кыеггэ-зэжыш, мээу заулэрэ агро-ном шхыалэр кыырещэклы. Етланэ дээм ащэш, игуггү да-хэклэ ариггэшлэу, кыулыкыур кыысехыи. Мызэу, мытлоу ябынхэм шытхыу тхылхэр икомандир кыафиггэхыггэ, тлоуцоггэ отпуск кыаггэклэуаг.

Дзэм кыызеклыжыым Дзэ-гаштэ ичылэ гупсэ кыыггээ-жыи, ышлэщтыггэ Іофшлэным фежыэжыггэ. Мэфэклэ мафэ кыэс спортымклэ зэхашэрэ зэнэ-кыокыу псэушми чанэу ахэлэ-жыштыг. Анахыэу игуапэу зы-пыллыштыггэр шыхэр кыэггэ-чыггээнхэр ары.

1957-рэ илээсым тыхэггэу икыэлэ шхыалэу Москва шы-ггэчыэшхоу шылаггэм ащэш,

чанэу ащ хэлэжыэ, хэггэуым шызэлэшлэрэ цыф цлэрыуа-бэми алоклэ. Ипподромым са-тырэу зышаггэуцухэм граждан-скэ ыкли Хэггэу заохэм яллы-хыужыэу С. М. Буденнэр спорт-сменхэм кыакыуалли, шлүфэс кыарихызэ кыызафэггүшом, анахь кыыхиггэщыггэхэм ахэ-фаггэ адыгэ шыуашэ зыщыггэ клэлэ пллэу шыуамбгьоу ахэ-тыр. Ащ ылапэ пытэу кыыу-бытызэ Мыекыуапэ зэрэдэсы-ггэри, адыггэхэм шлүлэггү-ныггэрэ шхыэкклэфэныггэ-рэ зэрафшлырэри кыырыла-ггэх. Ащ ыуж микрофоныр зытет трибунэм дащаехэш, а лы цлэрылом готхэу сурэт атырахы.

Дзэгаштэ игукыэклыжыхэм ашыщ зэлэшлэрэ урыс клас-сик цлэрылоу А.Н. Толстоим ытхыггэ романхэу «Хожение по мукам», «18-й год», «Сес-тры» зыфилэхэрэм атыхыггэ художественнэ фильмэм шыщ пычыггөхэу шым тесэу Тэхьу-тэмыкыуае шытырахыггэхэм зэрахэлэжыаггэр. А лэжыаным ар бэмэ кыадэхыуштыггэпти, Дзэгашти ибынхэми ягушло-ггэшхуаг.

КБЭДЭ Мухьдин.

Адыгэкьал.

Сурэтым итыр: **Шэуджэн Дзэгашт.**

Социальнэ пенсиехэмрэ ЕДВ-мрэ кыахэхыуаг

Социальнэ пенсие-хэмрэ ЕДВ-мрэ 2011-рэ илээсым мэлыльфэгүм и 1-м кыахэхыуаг. Про-центи 8,8-у кыалэтыш-хэу аггэнэфэггэжыэм, проценти 10,27-м нэсэу кыахэхыуаг. Пенсione-рыр купэу зыхахэрэм елытыггэу, тиреспу-бликэ гурытымклэ ахэр сомэ 409-м кыышы-у-благгэу сомэ 805-м нэ-сэу нахыбэ шыхыггэх. Тиреспубликэ шыпсэу-хэу зипенсиехэм кыах-эхыаггэхэм кыахиубыта-ггэхэр нэбгырэ 10681-рэ мэхыу.

Мыщ дэжыым шыгуу кыэтэггэклыжыи Іоф-шлэнымклэ пенсиехэм 2011-рэ илээсым имэ-лыльфэггү и 1-м кыа-хэхыонэу зэрэщымытыр, сыда плөм ахэр мээам и 1-м проценти 8,8-у кыалэтыггэх.

Социальнэ пенсиер зыфэдизым кыпкы-рыкыхэзэ кыэралыггэ пенсие обесечениер ыкли хэггэхыбэ шы-клэм тет материальнэ обесечениер кызы-фалытэхэрэм араты-хэрэр мэлыльфэггүм и 1-м кыалэтыггэх. Ахэм ахэхыэ Іофшлэнымклэ стаж икыу зымылэхэу социальнэ пенсиеу граж-данхэм аратырэм ипро-центхэм атеггэпсыкы-ггэу пенсие зыфаггэу-цухэрэр. Джащ фэдэ зэрэащыггэм теггэпсы-кыггэу дзэм кыулыкыу шызыхыызэ ыкли ахэм яунаггөхэм ащышхэу, гражданхэу радиацион-нэ ыкли техногеннэ ошлэ-

дэмышлэ Іофгыггөхэм тхьамыклаггэ кызыфи-хыггэхэр.

Кыызыхэхыо уж гурыт социальнэ пенсиехэр сомэ 5214-м нэсыггэх; дзэм кыулыкыур щыхызэ сэ-кыатныггэ зилэ хыггэхэм гурытымклэ япенсиехэр сомэ 7842-м нэсыггэх; дзэм ашаггэхэу кыулы-кыур ахызэ зылыггы-жыынхэу шытыр зэрэхэ-кыодаггэм пае пенсие зы-фаггэуцуггэхэм гуры-тымклэ пенсиеу аратырэр сомэ 6590-м нэсыггэ.

Пенсиитлү зэрэтыхэрэм зышлэ кыетлоггэ коэффи-циентым тетэу кыафалэ-тыштыр зы — кыэралы-ггэо пенсиер ары нылэп. Ахэм ахэхыэ дзэм шыоб-жэу хыхыггэм ыпкы кы-клэу сэкыатныггэ зилэ хыггэхэр, Хэггэу зыш-хэм хэлэжыаггэхэр ыкли бггэхэлхыэ тамыггэу «Кыадзыхыггэ Ленин-град шыпсэуштыггэ» зы-филорэр зыфаггэшшоша-ггэхэу сэкыатныггэ зилэ хыггэхэр, джащ фэдэу дзэ кыулыкыу шыфэхы-ггэхэм яшыггэхэр ыкли зэрэащыггэм тетэу кыулы-кыур ыхызэ фэхыггэхэ (зидунай зыхыожыггэхэ) дзэ кыулыкыушлэхэм ятэ-янэхэр.

Дзэм шыобжэу хахы-ггэм ыпкы кыиклэу сэ-кыатныггэ зилэ хыггэхэ-хэу ыкли Хэггэу зыш-хэм хэлэжыаггэхэу пен-сиитлү зыфаггэуцуггэхэм пенсиеу аратыштыр гу-рытымклэ сомэ 20847-м ыкли сомэ 20994-м анэ-сыггэх.

Социальнэ пенсиехэр

индексация зэрэшыггэ-хэм ыпкы кыиклэу илээ-сыр екыфэклэ тиреспу-бликэ пенсиехэм мылькыу цапэлэуаггэхыаштыр сомэ миллион 49-рэ мэхыу. Ащ шыщэу сомэ миллион 7,4-р пенсиитлүр мэлы-льфэггүм и 1-м индексация зэрэшыггэхэм пэ-лүхыашт.

Іоф зымышлэрэ пен-сионерхэу индексация ужым зисоциальнэ пен-сие пенсионеры зыры-псэун ыльэклышт ахышэ амахь маклэу тиреспу-бликэ шаггэнэфаггэм нэ-мысыхэрэм федеральнэ хэггэхыожэ Іэпылэггү аратышт зырыпсэунхэ альэклышт ахышэ анахь маклэм фэдиз охыуфэклэ. Непэ Адыгейм шыпсэу-рэ пенсионерхэм апае зы-рыпсэунхэ альэклышт ахышэ анахь маклэу аггэ-нэфаггэр сомэ 4194-рэ.

Тызыхэт илээсым иапэ-рэ мээих клэухэу фэхы-ггэхэм ялытыггэу, ахы-шэм ыкыуачлэ кыызэрэ-лыхыггэр проценти 6-м зышлөклэ, УФ-м иза-кон зэриггэнафэрэм те-тэу Іофшлэнымклэ ныб-жыым телытэггэ пенси-сехэр а плалэм кыы-кыоцл уасэхэм зэрахы-хыаггэм фэдизклэ ин-дексация ашыштых.

2011-рэ илээсым имэ-лыльфэггү и 1-м феде-ральнэ фэггэклотэныггэ зилэхэм мазэ кыэс араты-рэ ахышэ тыныр (ЕДВ-р) проценти 6,5-у индексация ашыггэ.

ПФР-м и Адыгэ республикэ Кыутамэ ипресс-кыулыкыу.

ДУНЭ ФЕСТИВАЛЫР

Пэрытхэм Адыгеир аІэты

Зэчыи зыхэлэ ныбжыкылабэ зыхэлэжыггэ Дунэ фести-валь-зэнэкьокыу «Алые паруса» зыфилорэр Шыачэ гэггэ-пэм и 26-м щеггэжыаггэу и 28-м нэс шыкыуаг.

Хабзэ зэрэхыггэу, Мыекыопэ районьмклэ поселкэу Тульскэм дэт искусствэхэмклэ еджаплэм иеджа-кыохэр лэныкыо зэфэшхыафхэмклэ ащ хэлэжыаггэх. Ахэм ащышэу Даниил Гаркуновым, **академическэ ордэккылоньмклэ**, илээси 10 — 15 зыныбжыхэмклэ, **фестивалым апэрэ чыплэр кыышыфаггэшшо-шаггэ**. КІэлэщыкылур зыггасэрэр АР-м изаслуженнэ артистэу, мы еджаплэм иклэлэггэаджэу Шыхабэцэ Сыхыатбыи ары.

Мэкэу кыэбзэ дахэ Тхыэм кыызэ-ритыггэу, оредыр зиклэсэ Даниил М. Глинкэ иеу «**Жаворонок**» ыкли итальян композиторэу Ц. Биксио иорэ-дэу «**Мама**» зыфилорэр кыыуаггэх. Даниил сценэшхом тетыггэми, зэ-кылоупкылаггэу, шхыафитэу макгэр ыбггэ кыыдэккыу оредыр кыыуаггэ.

Жюрим итхьаматэ Гаркуновыи ыгу зэрэрихыггэр мыггашыу, «мы клалэр оредыло кыодыеп — мэлэ-ичи цыкыу», — ыуаггэ, тапэкли клэ-лэггэаджэхэм икыоу Іоф дашлэмэ ушыггүггынэу зэрэщытыр кыыхы-ггэщыггэ. Джауштыу Адыгеймклэ, апэрэ шыуашэм илауреат Дунэ фести-валым шыхыуггэ Даниил Гарку-новыи, иреспубликэ шытхыур кыы-фихыггэ.

Анастасия Ореховари оредым фэзыггасэрэр Шыхабэцэ Сыхыатбыи ары. Ау мыщ фэдэ сценэ иным шы-кыорэ Іофтыхэбзэхом апэрэу хэлэ-жыаггэ. П. Чайковскэм иеу «**Детская песенка**» ыкли швейцарскэ лэпкы

орэдэу «**Кукушка**» зыфилорэмрэ кыыуаггэх. Шыачэ искусствэхэмклэ иучилищэ иотделение ипашэу Серге-евам зэрэхыггэуэфыкыггэмклэ, пшггэшжыыем мэкэу дахэ иІ, нотэ-хэр кыабзэу, занклэу ышчнэхэ елыэклы. Еджэккыо сэнаущхэм яухыазырыны-ггэу зыпшггэ ифэггэу яклэлэггэаджэу Шыхабацэм исэнэхыат фэшпыкыу оредым ныбжыкылэхэр зэрэфишчэ-рэр кыыхыггэщыггэ.

Шыпкыэ, клэлэггэаджэ дэггур ары еджэккыо хыушхэу чанхэр зилэнхэ зыльэклыштыр. Ежэ Шыхабэцэ Сы-хыатбыи поселкэу Тульскэм искус-ствэхэмклэ иеджаплэу дэтым идирек-торэу Е.А. Щурко клэлэеджакыохэр тыдэ кыоштыхэми, шыуашэу ащыгы-штымкли мылькыули ренэу кыызэра-делэрэм пае, фэразэу «тхыауеггэпсэу» тиггэзетгкыл игуапэу релэ.

Тапэкли Адыгейм иклэлэщыкыу-жыоггөжыехэу сэнаущыггэу зыхэлэ-хэм шытхыубэ республикэм кыфа-хыныу афэтэлэ.

МАМЫРЫККЫО Нуриет.

Сурэтым итыр: **Дунэ фести-валь-зэнэкьокыу апэрэ чыплэр (ыныбжэ елытыггэу) кыызы-шыфаггэшшошэггэу Д. Гаркуно-выи.**

«АЩЭМЭЗЫР» ДЖЫРИ РАГЪЭБЛАГЪЭ

Художественнэ ыкли музыкальнэ творчествмклэ Дунэе фестиваль-зэнэкьокью «О ужьауагъ» зыфиорэр Москва шыкьуагъ. Адыгэ Республикэм лъэпкь культурэмклэ и Гупчэ иорэдыло ныбжьыклэ купэу «Ащэмэзыр» зэлюклэ-гүмэ ахэлэжьагъ, цытхьуцлэхэр кыфаусыгъэх.

Купым ихудожественнэ пашэу, педагогикэ шлэныгъэхэмклэ докторэу, Адыгэ кьэралыгъо университетым искусствэхэмклэ институт идоцентэу Бастэ Асыет фестиваль-зэнэкьокьур шуклэ ыгу кыгъэжыжыгъэ, плуныгъэ мэхьанэу илэр кыхьегъэщы.

— Фестиваль-зэнэкьокьум орэди 170-рэ шыжынчыгъ, — кьегуатэ Бастэ Асыет. — Ижырэ лъэпкь орэдхэр язакъоу кьэзылуагъэхэр бэ мэхьух. Ансамблэу зэнэкьокьум хэлэжьагъэр «Ащэмэзыр» ары нылэп.

Фестиваль-зэнэкьокьум идиректор шхьалэу, дунэ продюсер гупчэу «Бэстым» ирежиссер шхьалэу Николай Федоренкэм зэрэхигъэунэфыкыгъэу, Адыгэ Республикэм шысэшлэ кыгъэлэ-гъуагъ. Урысыешхом «Ащэмэзыр» фэдэ ансамблэу илэр маклэп, ау дунэ зэнэкьокьумэ цытхьуцлэр кыашидихыным фэхьазырыр бэп. Музыкальнэ искусствэмрэ лъэпкь шлэжымыр зыкыгъэлэтыжыгъэным фэшл Адыгеим шысэ дэгъу Урысыем кышгегъэлэагъо.

«Ащэмэзыр» апэрэ чыплэр кызырэдихыгъэр кээзышыхьатыр медалыр, Цытхьу тхылъыр кыфагъэшшоагъэх. Концерт хыгъэу Москва шызэхашагъэм «Ащэмэзыр» хагъэлэжьагъ. Урысыем искусствэхэмклэ изаслуженнэ Юфышлэшхоу, пианист цлэры-

Юу, орэдылоу, концертным пэшэныгъэ дызезыхьагъэу Олег Романенкэм «Ащэмэзыр» лъэшэу шлогъэшлэгъоныгъ. Жьоныгъуаклэм и 5-м Москва «Спасибо за жизнь, Ветераны» зыфиорэр концертэу цыкложтым Адыгеим иансамблэ рагъэблэагъ. «Ащэмэзыр» зэхэхэм кышицлэшт орэдхэр зэхэщакломэ дискым тыратхэщтых, ахьцэу ащ пэлухьащтыр О. Романенкэм ыпшгъэ релъхьажьы.

Адыгэ джэгум зеушъомбгъу

Дунэе фестивалым Кьэбэртэе-Бэлъкьарым икьэшъокло клэлэ-цыкьлэ купитлэу хэлэжьагъ. Адыгеимрэ кьош республикэмрэ зы мэллокум зэдисхэу Москва кыкыжыгъэх. Ростов-на-Дону кызынэсыжхэм вокзалым адыгэ джэгум цызэхашагъ. «Ащэмэзыр» орэд кылоштыгъ, Кьэбэртэе-Бэлъкьарым иныбжьыклэхэм лъэпкь кьашгохэр кьашыщтыгъэх. Блэкьырэ цыфхэр кээуцухэзэ кяплъыщтыгъэх, лэгу кьафытеоштыгъэх.

Ермэлхьаблэ кызынэсыжыжхэм, зэкьош республикэхэм иныбжьыклэхэр гьогу эфэшхьафхэм атыхьажынкхэ фэагъэ. Вокзалым адыгэ джэгум зыциушъомбгъугъ. Лъэпкь искусствэм ныбжьыклэхэр зэфичэнхэ зерилъэкьырэр цыфмэ янэрылгъэгъугъ.

— Шытхьу тхылъхэу «Ащэмэзыр» Дунэе фестивалым кышыфагъэшшоагъэмэ тагъэгъушлэуагъ, — тизэдэгъушлэгъу лъэгъэкьуатэ Бастэ Асыет. — Ащ даклоу, анэхьэу тызыгъэгъушлэуагъэмэ ащыц зэкьош республикэхэм яныбжьыклэхэр фестивалым нэлуасэ зэрэщызэфхьугъэхэр, искусствэм ыбзэ зэрээфичагъэхэр. Ростов-на-Донурэ Ермэлхьаблэрэ явокзалхэм адыгэ джэгумхэр зэрашыкьуагъэхэр егъаши тшыгъушшэжыщтэп.

Адыгэ республикэ гимназием «Ащэмэзыр» хэтхэр щеджжэ, лъэпкь шэн-хабзэхэр цылэныгъэм шыпхырашых. Биданэкьо Жьыут, Юк-

сел Гушъау, Дзыбэ Абрек, Шьэукъуй Анзор, Хьаклэмызэ Индар, Шьэукъуй Айдэмыр Москва зэкьохэм кьалгъэгъугъэр, зэхыхьгъэр ащыгъушшэжыщтэп. Адыгэ Республикэм ия 20-рэ илээс фэгъэхьыгъэ зэхэхэмэ зафагъэхьазыры.

Тиансамблэ Дунэе фестиваль-зэнэкьокьум хэлэжыным фэшл лэпылэгъу кыфэхьугъэхэ Хьопсэрыкьо Муратэ, Сапый Вячеслав, Чыназыр Анатолий «Ащэмэзыр» лъэшэу афэраз, гъэзетымклэ «тхьашуегъэгъэсэу» ареложьы.

Сурэтым итыр: ансамблэу «Ащэмэзыр» орэд кьелло.

ДЗЮДО

Европэм и Кубок фэбэнэшт

Урысыем и Правительствэ итхьаматэу Владимир Путиным ишлухьафтынхэм якьыдхынрэ Петровыр агу кызырагъэкьыжырэмрэ афэгъэхьыгъэ зэнэкьокьухэр дзюдомклэ Санкт-Петербург шыкьуагъэх. Урысыем ихэшыпыкыгъэ командитлэ, Японием, Германием, Москва, С.-Петербург, нэмыклэхэм ябэнаклохэр зэлюклэгъумэ ахэлэжьагъэх.

Адыгэ Республикэм и ШВСМ зышызыгъэсэрэ Олег Саниныр илээс 17-м нэс зыныбжьхэу УФ-м иятлонэрэ хэшыпыкыгъэ командэ хэтыгъэхэм ащыщыгъ. Килограмм 60-м нэс кьэзыщэчырэмэ тибатыр ябэныгъ. УФ-м ихэшыпыкыгъэ ныбжьыклэ командэ апэрэ чыплэр кьыдихыгъ. УФ-м иятлонэрэ командэу О. Саниныр зыхэтыгъэр ятлонэрэ хьугъэ.

— Бэнэплэ алырэгъум зэлюклэгъуитф шырилагъ, тфыри Олег Саниным кыхьыгъ, — ело АР-м дзюдомклэ ихэшыпыкыгъэ командэ итренер шхьалэу Бастэ Сэлымэ. — Тренерэу Адзынэ Алыгъ егъасэ Олег Саниныр. Джэдждэ станицэм иапэрэ гурыт еджаплэ ия 9-рэ класс клалэр щеджжэ, Мыекъуапэ кьаклозэ илэпэлэсныгъэ хегъахьо.

АР-м дзюдомклэ ифедерацие итхьаматэу Натхьо Инвер зэхэщэн Юфхэмклэ бэнэплэ еджаплэм ишлэуагъэ кьырегъэкьы. Сэнаушыгъэ зыхэлъ ныбжьыклэхэр инэплэагъу итых. Мэлылфэгъум и 8 — 10-м Европэм и Кубок кьыдэхыгъэным фэшл дзюдомклэ зэнэкьокьухэр Тверь шыкложтых. Урысыем иныбжьыклэ хэшыпыкыгъэ командэ хэтэу апэрэ чыплэхэм Олег Саниныр афэбэнэшт.

Сурэтым итхэр: тренерэу Адзынэ Алыгърэ Олег Санинымрэ дзюдом тегушылэх.

БАСКЕТБОЛ. АПШЪЭРЭ КУПЫР

Гъэшлэгъонэу Мыекъуапэ щэкьло

Апшъэрэ купым хэт командэхэу финалныкьом хэфагъэмэ баскетболымклэ язэнэкьокьу Мыекъуапэ щэкьло. Саратов, Барнаул, Орел хэкум, Ухта, Ставрополь, Мыекъуапэ якомандэхэр эдешлэх.

Апэрэ зэлюклэгъухэр тыгъуасэ командэмэ ялагъэх. «Алтай-Баскет» Барнаул — «Автодор» Саратов — 66:56 (18:18, 19:21, 15:6, 14:11).

Пчъагъэр 52:49-у Барнаул икомандэ ешлэгъур ыхьыщтыгъ. А уахьтэм «Автодорым» хьагъэм лэгуаор ридзэнэу амалэу илагъэр ыгъэфедэн ыльэкьыгъэп. Очкоуиш дзыгъохэр тлогъогъо Барнаул спортсменхэм дэгъоу загъэацлэм ыуж теклоныгъэр кызырэддахыщтыр пшлэнэу цытыгъ.

«Динамо-МГТУ»-р Ставрополь икомандэ тыгъуасэ дешлагъ. Тибаскетболистхэр сыхьатыр 18-м непэ «Автодорым» лүклэщтых.

Сурэтым итхэр: Барнаулрэ Саратоврэ якомандэхэр эдешлэх.

Нэклубгъор зыгъэхьазырыгъэр ЕМТИЛЪ Нурбий.

Зэхэзышагъэхэр:
Адыгэ Республикэм и Кьэралыгъо Совет — Хасэр, иминистрэхэм я Кабинет

Кьыдзыгъэкьырэр:
Адыгэ Республикэм лъэпкь Юфхэмклэ, лэклиб кьэралхэм ащыпсэурэ тилгэп-кьэгъухэм адырлэ зэпхыныгъэхэмклэ ыкли кьэбар жьугъэм иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр: ур.Крестьянскэр, 236

Редактор шхьалэр

ДЭРБЭ ТИМУР

Редакциер зыдэщылэр:
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,
редактор шхьалэм иапэрэ
гуадзэр:
52-49-44,
редактор гуадзэр-пшгъэдэкьыгъэ зы-
хьырэ секретарыр:
52-16-77.

E-mail:
adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьатыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Юфхэмклэ, телерадиокъэтын-хэмклэ ыкли зэлы-лэсыклэ амалхэмклэ и Министерствэ и Тему-Кавказ чыплэ гъэлоры-шланл, зэраушыхьатыгъэ номерыр
ПИ №10-3892

Гъэзетым кыхьитыхэрэм мышьыпкьагъэу кьахьафхэрэмклэ кьэзытхыгъэхэм пшгъэдэ-кыж ахьы. Кьатхэхэрэмрэ гъэзетым щылажыжхэрэмрэ яеплэклэ зэтемыфэн ыльэ-кышты. Гъэзетеджжэхэм кьытфагъэхьырэ тхыгъэхэр зэхэтфыхэрэп ыкли кьэзытхыгъэхэм афэбэнэшт.

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

Пчъагъэр
4280
Индексхэр
52161
52162
Зак. 1016

Хэутыным узшыкьлэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхьатыр 18.00
Зышыкьлэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхьатыр 18.00